

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä raamatun tekstiä.

Joulun Jeesus on tosi ihminen ja tosi Herra

Luuk. 2:1-14
Jouluaatto 24.12.

Joulun evankeliumi on tutuimpia raamatunkohtia. Kiinnitän siinä huomion kolmeen asiaan, jotka kristinuskon kannalta ovat luovuttamattomia ja jotka nykyaikana pyritään kiistämään. Ne meidän pitäisi tietää ja lisäksi tunnustaa, jotta olisimme kristittyjä.

Kertomus on samaa **historiallista todellisuutta**, jossa me elämme. Se tapahtui siihen aikaan, kun Roomassa oli keisarina **Augustus** (31 eKr.–14 jKr.). Vallitsi Rooman rauha, *Pax Romana*, jota Rooman valtakunnan legioonat vartioivat kaikilla rajoilla.

Jeesus oli tosi ihminen, ei keksitty henkilö. Hän syntyi Betlehemin kylässä vajaan kymmenen kilometrin päässä Jerusalemita. Hänen äitinsä oli Daavidin sukuun kuuluva galilealainen neito Maria.

Nykyaikana halutaan tehdä Jeesukselle samoin kuin on tehty eräälle toiselle historian henkilölle, 300-luvulla Vähässä-Aasiassa eläneelle Myran piispalle **Nikolaokselle**. Hän oli alkuaan seurakunnan diakoni ja hyvin innokas tuomaan lahjoja köyhille. Kerrankin hän oli vienyt eräälle köyhälle miehelle, jolla ei ollut varaa naittaa tyttäriään, kolme kertaa pienen kultapussin. Samalla hän oli kuitenkin niin ujo, ettei tahtonut saada mainetta teoistaan. Niinpä hän

sujautti pussit savupiipusta taloon sisälle. Lahjan saaja vakoili häntä viimeisellä kerralla, ja asia selvisi. Niinpä hänet valittiin piispaksi. Sitten hänet julistettiin myöhemmin pyhimykseksi. Hänen luunsa siirrettiin Italiaan ja häntä alettiin palvoa.

Kuitenkin keskiajalla, jolloin kristillinen tieto oli hataraa, hän muuttui Länsi-Euroopassa vähitellen ei vain pyhimykseksi vaan satuolennoksi. Hänestä on kehittynyt Englannissa satu-ukkeliksi, joka tuo aina joulun aikaan savupiipun kautta koteihin sukanvarrellisen lahjoja. Suomeen tultuaan pyhä Nikolaus muuttui joulupukiksi, joka sai vanhan pakanallisen uskon mukaisen ulkomuodon tonttuineen. Neuvostoliitossa hänet muutettiin hyiseksi Pakkasherraksi.

Näin Nikolaoksesta on kadonnut kaikki historiallisuus. Hänestä on tullut pelkkä aate, jonka mukaan ihmisten on oltava kerran vuodessa kilttejä toisilleen. Sellaisena hän on täysin vaaraton ja merkityksetön. Näin kehnosti kävi siis historialliselle henkilölle diakoni Nikolaokselle.

Nykyaajan viisaat haluavat tehdä kristinuskolle samoin. He irrottavat sen todellisuudesta ja sanovat, että tässä on kyse saduista. Siitä, mikä on totta, tehdään tarua, jotta sitä ei tarvitsisi ottaa vakavasti. Pieni kiltteyden puuska kerran vuodessa sopii kyllä meidän elämäämme. Mutta entäpä kun meidän pitäisi elää elämäämme jatkuvasti Jumalan kasvojen edessä, hänen sanansa valossa ja Kristuksen armosta osallisina?

Joulunviettomme sisältää piirteitä, joissa olemme taantuneet satumaailmaan. Ihmiset, jotka sanovat, että jouluevankeliumi on legendaa, eivät huomaa, että he itse elävät legendassa. Satu-ukoksi muutettu Santa Klaus on joulunvieton keskuksena eikä ihmiseksi syntynyt Kristus.

Miksi voimme lujasti luottaa Jeesuksen ihmisyyteen? Apostoli Johannes, joka toimi viimeisinä aikoinaan piispana Efesoksessa, kirjoitti: ”Me puhumme siitä, minkä olemme kuulleet, minkä omin silmin nähneet, mitä katselleet ja käsin kosketelleet.”

Johannes oli Jeesusta vähän nuorempi. Hän vaelsi Jeesuksen seurassa tämän julkisen toiminnan ajan. Hän oli paikalla, kun Jeesus ristiinnaulittiin. Hän kohtasi Jeesuksen kuolleista ylösnousseena. Ristillä ollessaan Jeesus sanoi hänestä äidilleen: ”Nainen, tämä on poikasi!” Johannekselle hän sanoi: ”Tämä on äitisi!” Hän jätti näin äitinsä Johanneksen hoitoon. Voimme olla varmoja siitä, että Johannes oli kuullut Jeesuksen äidiltä myös Jeesuksen syntymään liittyvistä tapahtumista. Johannes oli saanut seurata läheltä kaikkia Jeesuksen elämään ja toimintaan liittyviä vaiheita. Siksi hän puhui siitä, mitä oli kuullut, nähnyt ja käsin kosketellut.

Jeesuksen kanssa vaeltaneet opetuslapset ovat kertoneet meille hänen syntymästään, kuolemastaan ja ylösnousemuksesta. Meillä ei ole mitään syytä epäillä heidän kertomaansa, varsinkaan kun Johannes on heistä ainoa, jonka varmasti tiedetään saaneen luonnollisen kuoleman. Tosin hänkin joutui kohtaamaan Rooman keisarin **Domitianuksen** vainot ja vankeuden, mutta hän pelastui niistä, kun keisari kuoli häntä aikaisemmin.

Enkelit Betlehemin ulkopuolella sanoivat: ”Älkää pelätkö!” Mehän elämme maailmassa, jossa hallitsevana on ihmispelko. Tiedotusvälineet ovat juttanneet ajattelun yhteen vallitsevana muottiin, jota vahvistetaan kaikilta kanavilta. Voi sitä, joka ei tähän muottiin suostu!

Tästä ihmispelosta meidät voi vapauttaa vain Jumalan sana. Näin jouluna se kuuluu enkelin lausumana: ”Minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansal-

le. Teille on tänään syntynyt Vapahtaja.” Sama Vanhan testamentin sanoilla: ”Ikeen, joka painaa heidän hartioitaan, valjaat jotka painavat olkapäitä, ja heidän käskijänsä sauvan sinä murskaat.”

Puhdas, teeskentelemätön ja vilpiton ilo tulee syntien anteeksisaamisesta. Siinä riisutaan ihmisen yltä syyllisyyden ies ja murskataan kaikenlaiset vaatimukset, joiden edessä jokainen näyttää aivan mahdottomalta.

Voimme vapautua tästä koko maailmaa vaivaavasta ihmispelosta, joka painaa niin kuin valjaat olkapäitä, vain uskomalla Jumalan sanan ja saamalla syntimme anteeksi Kristuksen tähden.

Tämä valtava uutinen Kristuksen syntymästä lähti liikkeelle Betlehemiästä ja sai aikaan ilon, rauhan ja vapauden. Tässä historiassa todellisten ihmisten keskellä Jumalan sana toi heille vapauden.

Paimenet olivat yhteiskunnassaan alinta kastia. Kun he saivat Jumalan sanan, pelko kuitenkin väistyi heidän sydämeästään, ja he suuntasivat askelensa kohti Betlehemiä.

Jos irrotamme jouluevankeliumin historiasta, se ei irtaudu siitä sen enempää kuin 300-luvulla elänyt diakoni Nikolaos hänestä myöhemmin keksittyjen tarujen johdosta. Siitä seuraa vain, että me itse irtaudumme historiasta. Me alamme palvoa luontoa, henkiä, ”Äiti maata” ja vaivumme takaisin niihin luonnonuskontoihin, joista olemme nousseet evankeliumin valaisemina. Tähän suuntaan nykyinen kulttuuri on kääntymässä.

Meistä tulee irrallisia, kodittomia olentoja, jotka uskovat, että ihminen elää maailmankaikkeudessa tyhjiydessä, vailla vastausta, vailla ilmoitusta, vailla Vapahtajaa, vailla ikuisen elämän toivoa. Kristillinen identiteetti on nykyään niin olematon, että yksikin toisuskoinen maahanmuuttaja sen kaataa kumoon. Näin Pohjois-Euroopasta on tulossa ennen pitkää maailman ateistisin osa, jossa elämän arvot ovat hukassa.

Kolmanneksi joulun evankeliumi ja nykyinen maailma törmäävät suoraan vastakkain kysymyksessä siitä, **kuka Jeesus on**.

Enkelit julistivat: ”Teille on syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra.” Nykyinen

maailmamme tahtoisuutta irrottaa tämän seimessä kapaloituna olevan lapsen hänen aikuisuudestaan ja merkityksestään. Se tahtoo unohtaa, kuka hän on, ja palvoa häntä vain pienokaisena ja tehdä elämässä kaikki suuret ratkaisut hänestä välittämättä.

Emme kuitenkaan tule toimeen ilman häntä Vapahtajana. Vain hänen ristinkuolemansa kautta meillä on pääsy synneistä. Muutoin syntien ja syyllisyyden taakka käy ylivoimaiseksi, ja elämä vaipuu toivotonmuuteen ja tuhoisiin ratkaisuihin.

Emme myöskään löydä apua elämän tarkeituksettomuuden emmekä sen turhuuden ongelmiin, jollemme tunnusta, että hän on Kristus eli Messias. Se tarkoittaa: Jumalan sana käy toteen, hänestä puhui jo Vanha testamentti, hän on Jumalan lähettämä, hänessä Jumala ilmoittaa itsensä. Koko kysymys Jumalan tuntemisesta ja elämän tarkoituksesta saa hänessä ratkaisunsa.

Jeesus on Herra. Se tarkoittaa: kaikki, mitä hän on puhunut ja mitä hänen valtuuttamansa apostolit ovat puhuneet meille Raamatussa, on meille äärimmäisen tärkeää voidaksemme elää täällä Jumalan lapsina, saadaksemme synnit anteeksi ja päästäksemme taivaaseen.

Jumalan sana ilmoittaa meille, mikä on oikein ihmiselämässä. Sitä tosin ei kukaan täytä, mutta Herramme ja Vapahtajamme on sen täyttänyt ja antanut itsensä uhriksi meidän edestämme. Nyt uskon kautta häneen mekin tulemme Jumalalle kelvollisiksi ja pääsemme taivaaseen.

Jeesus on tuonut meille tiedon Jumalasta, pääsyn synneistä ja voiton kuolemasta. Sitä tarkoittaa, että tunnustamme hänet Kristukseksi, Vapahtajaksi ja Herraksi. Jumala voidaan tuntea, synnit voidaan saada anteeksi, kuolema on kukistettu.

Siksi menkäämme Jumalan välityksellä Betlehemiin, jossa tuo ainosyntyinen lapsi makaa seimessä! Antakaamme paimenten kanssa kunnia Jumalalle, joka on antanut Poikansa syntyä meille Vapahtajaksi, että me eläisimme hänen valtakunnassaan!

Lasse Marjokorpi

Rovasti, Kemijärven kirkkoherra

Teille on syntynyt Vapahtaja!

**Luuk. 2:1-14
Jouluyö 24.12.**

Joulu tunnetaan lähes kaikkialla maailmassa, sielläkin, missä kristillinen kirkko ei ole vielä syvästi vaikuttanut. Sen sijaan joulun evankeliumi on outo, jopa ennen kuulumatonta miljardeille ihmisille. Suomen konteksti alkaa vähitellen muistuttaa niitä maailmankolkkia, joissa ”joulu” tosiasiaa jää orvoksi, torsoksi, vaille Jeesusta, ihmiseksi syntynyttä Jumalaa.

Vaikka joulujumalanpalvelusten ja -hartauksien kuulijat eivät välttämättä ole sanomaan orientoituneita, saarnaaja on jouluna(kin) vastuussa siitä, että perinteiden vetämä kirkkokansa ja joulujuhlijat altistuvat maailman parhaalle sanomalle, evankeliumille Vapahtajasta. Saarnaa Sanaa! Saarnaa Jeesusta, vaikka – yleisön paineesta – juuri joulu tuntuisikin siihen sopimattomalta hetkeltä. Rohkeaa sananjulistajaa vahvistaa lupaus, ettei ”sana tyhjänä palaa” (edes jouluna). Ei jouluevankeliumista tarvitse väkisin yrittää pusertaa esille mitään hienouksia tai uutuuksia. Uskaltaisimmeko kerran vuodessa olla yksinkertaisia mutta ytimeen keskittyviä!

Joulun sanoman lukemiseen ja välittämiseen hyvää apua tarjoavat **Erkki Rannan** kommentaari Luukkaan evankeliumiin *Sanoma suuresta ilosta*, **Karl Robert Hansenin** ”*Ja tapahtui niinä päivinä...*” ja **Lutherin** *Huonepostillan* joulupäivän saarnat. Nostan esiin joitakin joulun perusteemoja.

Jouluevankeliumin historiallinen merkittävyys. Evankeliumi alkaa sanoilla *Egeneto de...* (kr. aoristi). Jotain uutta, ainutkertaista tapahtui. Uusi lehti historiassa kääntyi. Ei ole kyse legendasta, joulun tarusta, vaan maailmanhistorian taitekohdasta. Luukas painottaa historiallisuutta – josta kaikesta hän on ottanut tarkan selon (1:3). Aika, paikat, henkilöt, tapahtumat, kaikki oli ja on todellista. *Vulgata* aloittaa: *Factum est.* ”Tosiasia on, että...” Totisesti, Jumala laskeutui kerran tänne meidän historiaamme, meidän elämänpiiriimme.

Tämän päivän lukija/kuulija saa haasteen omassa historiassaan todelliseen Jumalan kohtaamiseen. Se tapahtuu Jeesuksen kohtaamisessa. Hänet on annettu meillemme (ja koko maailmalle) Herraksi ja Vapahtajaksi, jota ei tarvitse syntisenkään pelätä (eikä siivosyntisen hävetä).

Paimenten reissu Betlehemiin rohkaisee omaan aktiivisuuteen. Varsinaisesti aktiivinen ja aloitteellinen on kuitenkin Jumala suhteessa meihin. Hän lähti etsimään sitä, mikä on kadoksissa.

Paimenet. Mikä sanoma on siinä, että juuri paimenet saivat ensimmäisinä kuulua ilosanoman? Heillä ei ollut asemaa eikä arvostusta. He eivät olleet ammattiuskovaisia. Miten lie ollut tiedon ja ymmärryksen laita hengellisten asioiden suhteen? Silti evankeliumi kuului ensin juuri heille.

Kadotuksen lavean tien kulkija, vuoden 2009 keskiverto suomalainen ei sinänsä ole mahdoton Jumalan valtakuntaan, kunhan löytää paimenten paikalle ja heidän asenteensa. Luontainen vieraus tai pelko hengellisiä asioita kohtaan voi kääntyä uudistuneeksi elämäksi, jättipotiksi ja mega-luokan riemuksi/iloksi (*kharan megaleen*).

Arki. Paimenista nousee sekini, että Jumala mielellään laskeutuu meidän arkeemme. Ei tarvitse ensin siivota paikkoja, jotta Herra voisi saapua. Puhtaus tulee hänen myötänsä (epistola Tit. 2:14). Jumalan Pojan ihmiseksi syntymän karut puitteet myös todistavat siitä, että hän ei ole juhlapuheiden vaan arjen Herra ja halukas tulemaan hädänalaisten Pelastajaksi. Jumalan ikiaikainen pelastussuunnitelma johti tarkoituksellisesti Jeesuksen reitin niin surkeaan maailmaan ja niin alas, ettei kukaan jäisi hänen ulottumattomiinsa. Kuinka lohdullinen näköala niille, joiden elämän täyttää yksinäisyys, pimeys ja toivottomuus!

Yö. ”Kansa, joka pimeydessä vaeltaa, näkee suuren valon” (Vanhan testamentin lukukappale Jes. 9). Pimeys on todellista meidän aikanamme. Kuitenkin sen ”näkeminen” on vaikeaa. Toisaalta, sokean kannalta pimeys ja valo ovat yhtä ja samaa. Hengellistä sokeutta ja pimeyttä oli Jeesuksen (syntymän) aikoihin se, että häntä ei tunnustettu siksi, joka hän oli. Sama sokeus

on tänään paljon vakavampaa, kun Jeesus torjutaan siitä huolimatta, että häntä julistetaan, jopa tyrkyttämällä tyrkytetään aikamme ihmisille. Tarkoituksellisesti pelastussuunnitelma ajoitti hänen syntymänsä yön pimeyteen, kirjaimellisesti ja kuvaannollisesti. Hän todella on koko pimeän maailman (tarvitsema) Vapahtaja!

Lähetystehtävä. Miksi yö, miksi paimenet? Yksi selitys voisi olla myös siinä, että uutinen pelastushistorian toteutumisesta ei voinut, ei saanut odottaa sekuntiakaan. Asiaa oli valmisteltu tuhansia vuosia, itse asiassa jo ennen luomista (Ef. 1), eikä edes Jumala pystynyt olemaan vaiti siitä. Ei voinut noudattaa virka-aikaa. Evankeliumi on Jumalan voima (*dynamis*) tämän maailman keskellä. Siinä itsessään on räjähdysvoima, joka väistämättä pyrkii leviämään kaikkeen maailmaan. Sen kuuluu päästä ihmisten, kaikkien kansojen keskuuteen. On kysymys käsittämättömän suuresta ilouutisesta, armollisesta etuoikeudesta, joka etsii vastaanottajiaan. Onpa kellonaika mikä tahansa, evankeliumi on pakko kaiuttaa ihmisille. Kenelle? Ehkä ensimmäiset ja ainoat, jotka seudulla (pyhän perheen lisäksi) olivat hereillä, olivat juuri paimenet. Sinne! Heille! Viestinviäjät salamana paikalle: ”Tänään on teille syntynyt Vapahtaja. Viisi sekuntia sitten...”

Ollapa meilläkin evankeliumin suuremmoisuuden ja kiireellisyyden suhteen samanlainen palo! Olemmeko me itse jarruna tai esteenä evankeliumin etenemiselle? Surullista on keskuudessamme etanamainen tahmeus, hitaus ja välinpitämättömyys evankeliumin viemisessä kaikkeen maailmaan. Tai edes oman kansamme kaikille jäsenille haastaen tosissaan siihen tarttumiseen. Emme todellakaan ole mitään enkeleitä Jeesuksen jättämän lähetystehtävän äärellä.

Hyvä tahto. *Eudokia* on (uudis)sana, jonka lanseerasi kreikankielinen Raamatun. Sillä pyritään ja se sopii ilmaisemaan Jumalan sydämessä olevaa mielenlaatua ihmistä kohtaan. Ytimekäs käännös on *hyvä tahto*. Sanaan sisältyy vivahteita määrätietoisesta, valitusta hyväntahtoisuudesta ihmistä kohtaan, mikä asenne itsessäänkin

tuottaa Jumalalle mielihyvää ja tyydytystä. Hyväntahtoisuus ei ole pakon sanelemaa, vaan hän nauttii siitä, että voi olla syntisellekin ihmiselle armollinen ja hyvä. Se ei ole luonnollinen ja automaattinen reaktio, vaan *eudokiaa* Jeesuksen tähden.

Verbiin (*eudokeoo*) sisältyy vivahteita rakkauteen perustuvasta valinnasta ja adoptiosta ja myös vastakohtaa torjunnalle ja hylkäämiselle. Ihminenkin voi mielistyä ja valita kääntymisen vääryyteen (2. Tess. 2:12) tai Paavalin tavoin mielistymisen (Kristuksen tähden) heikkouteen, hätään, ahdistuksiin – armon kannattelemana (2. Kor. 12:10). Jumalan hyvä tahto, hyvyyden varsinainen olemus, tulee ilmi ennen muuta juuri siinä, että hän antoi meille Kristuksen Jeesuksen (Ef. 2:4–8). Sen seurauksena on rauha – ainakin Jumalan kanssa, joskus jopa ihmistenkin välillä maan päällä.

Taivaallinen sotajoukko haltioituu nähdessään Jumalan suvereenin, yksipuolisen hyvyyden ja rakkauden syntistä ihmiskuntaa kohtaan. Mitään vastaavaa ei ole nähty maailmanhistoriassa. Kunpa mekin edes vilaukselta näkisimme ja ymmärtäisimme Jeesuksesta ja osaksemme tulleesta Jumalan armovalinnasta saman kuin he! Kunpa tämä näky pakottaisi meidät liikkeelle evankeliumin kanssa (1. Kor. 9:16).

Tapio Pokka

Pastori, DI, Japanin-lähettilä, Lähetysyhdistys Kylväjän aluekoordinaattori, Oulu

Joulu muutti ja muuttaa kaiken

Luuk. 2:1-12; Jes. 9:1-6
Jouluaamu 25.12.

Jouluaattona ja -päivänä on hyvä aina saarnata joulun pääevankeliumista. Vastoin EU:n ja koko länsimaailman *hesperiaa*, iltaruskoa, on jouluna korostettava Jeesuksen syntymän merkitystä monesta näkökulmasta. Juuri jouluna jumalanpalveluksessa on sitä kirkon hiljaista enemmistöä, jonka harvoin tapaamme. Elleivät nämä ihmiset kuule jouluevankeliumia eikä heille saar-

nata Jeesuksen syntymän ainutlaatuisesta merkityksestä, tuotamme pettymyksen heille ja itse tehtävällemme.

Aikakausien käänne. Jeesuksen syntymä on aikojen täyttymys (Gal. 4:4–5) ja aikakausien käänne, kun Sana tuli lihaksi (Joh. 1). On syytä asettaa rinnakkain tuon ajan maailman mahtavat keisareineen ja maaherroineen sekä pieni ja mahtava joulun Lapsi. Aikakaudet ovat osoittaneet, kenen merkitys on ollut suurin koko ihmiskunnan historiassa. Moni ei tietäisi juuri mitään **Augustuksesta**, ellei hänen nimeään mainitaisi Jeesuksen syntymän yhteydessä. Ehkä joku saattaisi muistaa, että tuo keisari jätti nimensä kalenteriin elokuun kohdalle, joka monissa kielissä on Augustuksen mukaan. Häntä voisi kiittää myös siitä, että hän sukulaismiehensä **Julius Caesarin** innostamana ”lyhensi” talven kylmää helmikuuta ja otti siitä yhden päivän elokuulle kuten Caesar heinäkuulle (Juliuksen kuukausi). Näin saimme pidemmät kesän kuukaudet.

Seimen lapsi sen sijaan muutti koko ajanlaskun, niin että kaikkialla maailmassa lasketaan aikaa Jeesuksen syntymän mukaan. Näin joulu on joka päivä. Tosin on ateistien mukana ruvettu Kristuksen nimeä häveten merkitsemään ”eea.” ja ”jaa”. Onhan tuo ”jaa” kyllä myöntymys Jeesukselle!

Jumalan toimintatavoissa on koskettava se, miten vähäinen tulee suureksi ja suuri vähäiseksi. Paremmin nyt tunnetaan Betlehemin köyhät paimenet kuin Jerusalemin heitä halveksineet kirjanoppineet. Paimenten jälkeen Jeesusta kumarsivat pakanakansojen viisaat, jotka tunsivat Kirjoituksia paremmin kuin Messiaansa torjuneet omaisuuskansan viisaat. Tosin nuoidän tietäjät olivat varmasti saaneet tietonsa diasporan juutalaisilta aina Babylonian pakkosiirtolaisuudesta lähtien. He tunsivat Bileamin ennustuksen Tähdestä ja Valtikasta (4. Moos. 24:18).

Hyvää tahtoa on hyvä tahtoa. Taivaan joukot ottivat riemuiten vastaan maailman Vapahtajan, jopa halusivat katsahtaa siihen autuuteen, joka ihmislapsille suotiin, kuten Pietari kirjoittaa. Taivaallinen sotajoukko lauloi rauhasta maassa ja Jumalan hyvästä tahdosta. **Kaj Munk** kuvasi viime sodissa

osuvasti, miten täällä vielä kuitenkin näyttää vallitsevan sota ja paha tahto ihmisten kesken. Saaliinjaossa ei riemuitakaan, ennen kuin Messiaan eteen langetaan synnit tunnustaen (Jes. 9:1–6). Jumalan hyvän tahdon toteutuminen ihmissydämissä saa aikaan hyvän tahdon myös ihmisten kesken. Alkutekstin kohta voidaan ymmärtää molemmin tavoin ja rinnakkain: Jumalan hyvä tahto, ihmisillä hyvä tahto.

Uskonnot ja ideologiat testiin. Nyt vallitsee maailmassa ja varsinkin jälkikristillisessä lännessä uskontojen kaaos. Uusi uskonnonvapauslakimme oli kuin Troijan puuhevonen, jonka sisällä on kuljetettu maahamme turmiollisia ajatuksia ja pyrkiä myksiä. Laki heijastelee koko vanhan kristikunnan protestantista haaraa. Jopa ristin julkinen käyttö halutaan kieltää ei vain kouluissa vaan myös ihmisten kaulassa.

Voimme kyllä syyttää kirkon historiaa monista vääryyksistä, mutta eikö enää tajuuta, miltä pohjalta nuo vääryydet ja synnit nousevat? On loitonnuttu uskon perusteista. Jeesuksen evankeliumi ei ole saanut vallata sydämiä, jolloin niiden petojakaan ei ole saatu sidotuksi. Mikään ei aiheuta niin paljon kärsimystä ihmisten kesken kuin vääristynyt uskonto. Onkin syytä asettaa kaikki uskonnot, ideologiat ja aatteet testiin: Muuttuuko maailma paremmaksi vai huonommaksi, jos jokin aate tai uskonto otetaan vakavasti ja pyritään sitä toteuttamaan sen omien perusteiden mukaan? Tiedämme, mihin johtaa islamilainen fundamentalismi, mihin materialistinen kommunismi tai kapitalismi, mihin idän fatalistiset uskonnot.

Entäpä, jos otetaan vakavasti Jumalan sana sen täyttymyksestä käsin, evankeliumi sellaisena kuin se Jeesuksen opetuksessa ja elämässä on meille annettu ja se Uudessa testamentissa tulee esille? Missä näin tapahtuu, paranee aina myös ihmisten sisäisen ja ulkonainen elämä. Juuri luopuminen pyhästä evankeliumista on aina syössi yksilöt ja kansat sotiin ja vääryyksiin. Syntiä on alettu tehdä hyvällä omallatunnolla, saaliinjaossa on riideltä jopa verissä päin.

Länsimaiden synty liittyy kansainvaeluksiin. Mekin olemme osa sitä barbaarikansaa, jolle tuotiin evankeliumi. On käsittämä-

tön ihme, että pakanuuden pimeydestä rappeutuneen Rooman raunioille tulleet kansat eivät omaksuneet Rooman rappiota vaan ottivat vastaan evankeliumin. Johanneksen ilmestyksessä on kuin ennakolta kuvattu tämä: heinäsiirakat eivät koske ”vihantaan ruuhon”. Suosittelem **Feliks Lujasen** selitystä tähän kirjaan (*Kahden pedon edessä*, 1933). Heinäsiirakat iskevät luonnossa aina vihantaan ruuhon. Mutta kansojen laumat, jotka tulivat kuin heinäsiirakat rappion raunioille, ottivat vastaan sen ainoan, mikä oli kestävä, evankeliumin vihannan ruuhon.

Joulun lapsi vaikertaa. Pimeydessä vaeltavat etsivät valoa, joka loistaa Kristuksen kasvoista kuoleman varjon maahan. Syvien kansanrivien tuntoja kuvaa **Heikki Turunen** 30 vuotta sitten kirjoittaessaan miehistä joulukirkossa: ”Tuntuu kuin jossain minussa huutaisi tukahdutettu lapsi, herkityn, liikutun, retales ja pätö kristitty... Tunnen monia miehiä, jotka ovat sanoneet samaa. – Kenties useampi meistä hellii tietämättään rinnallaan joulun lasta, puhtainta uhria. Menestyksen, voitontavoittelun, nautinnon eteen uhrattua, yhtä viatonta ja puhdasta kuin me olemme pahoja ja likaisia. Mutta jospa se on siellä. Jospa se, se siellä vaikertaa jouluna vaikertaa. Toisista en takuuseen mene, mutta äkkiä minä haluan ankin sen siellä olevan. Taidanpa olla pikkuisen ylpeäkin siitä, kun se siellä on.”

Erkki Ranta

TT, eläkkeellä oleva Tampereen Viinikan seurakunnan kirkkoherra

Joulun juuret

Joh. 1:1-14

Joulupäivä 25.12.

Aikamme on täynnä sanatulvaa, informaatiotulvaa, joka vyöryy ylitsemme. Emme kohtaa kovin usein sanainspiraatiota, mutta kylläkin jatkuvasti sanainflaatiota. Monilla julistajilla on sanan säilä tylsymään päin, koska sanalla ei tunnu olevan entisaikaista mahtia. Sanat vilistävät silmiemme editse, ne kohtaavat korvamme, mutta sana ei enää helposti uppoa meihin. Olemme kyllästy-

neet sanojen inflatoriseen paljouteen. Sanojen runsaus on ajatusten harvalukuisuuden suosituin peite, totesi piispa **Olavi Kares** jo vuosikymmeniä sitten.

Sanojen virran keskelle iskee kuin salamana raju viesti evankelista Johanneksen välittämänä: ”Alussa oli Sana” – siis vain Yksi, mutta riittävä kaikiksi ajoiksi, sillä Sana oli ja on Persoona, itse Jumala. Häntä ei mikään myöhemmin syntynyt sanatulva voi niellä. Sanassa ja Sanalla on myös Mah-ti, mitä ei ole ollut kenelläkään milloinkaan eikä tule olemaan.

Joulun juuret ovat syvällä, siis aivan alussa. Varhaiskirkon Kristus-hymnit olivat todellisia uskontunnustuksia. Erityisesti Kol. 1:15–16 painottaa Kristuksen preksistenssiä: ”Poika – – on esikoinen, ennen koko luomakuntaa syntynyt. Hänen välityksellään luotiin kaikki, kaikki mitä on taivaissa ja maan päällä.” Nikean tunnustuksessa uskomme tämän ilmoituksen mukaisesti ”yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, joka on syntynyt Isästä ennen aikojen alkua”.

Sananlaskujen kirjassa Esikoista kutsutaan Viisaudeksi, joka oli läsnä, kun Herra pani taivaat paikoilleen ja asetti maanpiirin syvyyksien ylle. Hän oli Isän rinnalla rakennusmestarina (ei vauvana leikkimässä, kuten KR 1992 ilmaisee). Viisaus, siis Poika, iloitsi jo silloin ihmislapsista; pelastussuunnitelma meitä kaikkia varten lähti liikkeelle (Sananl. 8:27–31). Kaikki on syntynyt Sanan voimalla jo kaikkeuden alussa. ”Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä.”

Sana on Valo. Joulun sanoma on täynnä aivan ylenpalttista valoa ja kirkkautta, koska Jumala tahtoi niin jo luomissanassaan, joka oli samalla pelastusteko. Kun Jumala puhuu, se ei ole ainoastaan puhumista vaan tapahtumista. Kun hän käsklee, niin tapahtuu. Valo loistaa pimeydessä, eivätkä Saatanan yritykset niellä Valo pimeyden syliin voineet onnistua.

Joulu on äärimmäisen konkreettinen juhla, eikä mikään tunnelmoiminen sellaisenaan voi tuoda meille joulua. Sana tuli lihaksi, Poika syntyi meidän maailmaamme, meikäläiseksi, Jumala ihmiseksi. Valmistus-

suunnitelmat ja -toimet tulevat käsittämättömän kaukaa. Päämäärä on jo alussa selvä. Jumalan rakkauden uhritie avautui jo alkusuunnitelmissa. Tämä tie kulkee läpi pelastushistorian, milloin selvemmin näkyvissä, milloin taas hämärämmin. Mutta se kulkee, ja kun Jumalan h-hetki tulee täsmällisen jumalallisen aikataulun päätepisteessä, silloin taivaat repeävät auki ja pelastuksen riemu täyttää taivaat ja yhden määrätyn maailman-kolkan – koko maailmaa varten.

Joulun maailma on tänä aikana kylmä, koska todellisen joulun vastaanotto on enimmältään kolkko. Jumalan Pojan maa ja kansa hylkäsivät hänet silloin karusti, eikä vastaanotossa ole tänäänkään kehumista siellä eikä muuallakaan. Tämä on joulun realismia, koska ulkonainen on voitannut sisäisen, pinnallisuus syvällisyyden. Min-käänlainen ihmisen tekemä joulu ei riitä alkuunkaan, koska Jumala teki oikean joulun jo alussa. Kun Sana tulee keskellemme täynnä armoa ja totuutta, kun hän valloittaa sydämet, silloin meillä on Joulu, juhla pelastuksen riemua tulvillaan.

Ahti Peltonen

Rovasti, Heinolan kappalainen

Lampaat ja sudet, kyyhkyinen ja käärme, Goljat ja Golgata

**Matt. 10:16-22; Ap.t. 6:8-11;
7:51-60**

**Tapaninpäivä eli toinen
joulupäivä 26.12.**

Evankeliumissa on paradokseja: lampaat taistelussa susia vastaan, opetuslapset kuin käärmeet ja kuin kyyhkyset. Näin kohtaamme yhden Raamatun tulkitsemisen hermeneuttisista prinssiipeistä. Paradokseja ei pidä asettaa vastakkain vaan rinnakkain ja sisäkkäin. Valitettavasti usein puramme nämä ”ristiriidat”, ja julistuksestamme tulee latteaa ja penseää. Vaikeahan meidän on myös suostua olemaan samanaikaisesti vanhurskaita ja syntisiä.

Lampaat susien keskellä. Luonnostaan lampaat pakenevat susia. Jeesus lähettää omansa susien keskelle. Huonot paimenet pakenevat susia, hyvät paimenet käyvät kohti suojellakseen laumaa petojen raatelulta (Joh. 10). Siihen taisteluun ei voi käydä omassa voimassa. Aseina ovat Jumalan sana, joka on Hengen miekka, ja rukous (Ef. 6). Suden luontoa ei voi oppia tuntemaan kuin oppimalla tuntemaan itsensä. Oman sydämen susia ei voi taltuttaa muu kuin jatkuva yhteys Herraan Jeesukseen. Emme kai ole parempia kuin Paavali, jonka elämässä jatkuvasti olivat sisäkkäin oman sydämen saastaisuus ja Pyhän Hengen puhdistava ja jatkuvasti uudistava vaikutus (Room. 7–8). Ihmisten kalastajat noukkivat madot oman tunkiosta, sanoi **Väinö Havas**.

Stefanos joutui taisteluun kuin lammas susien keskelle. Pahimpana sutena hääri Saul, joka suorastaan uhkui murhaa ja vihaa Jeesuksen omia kohtaan. Stefanoksen sanoma nousi Jumalan sanan ja itsetuntemuksen pohjalta. Ilman omia pohjakosketuksia ei hän olisi voinut rukoilla vainoajiensa puolesta: ”Herra, älä vaadi heitä tilille tästä synnistä.” Tämän rukouksen täytyi riipaista syvältä fariseus Saulia ja valmistaa häntä myös kohtaamaan Ylösnoussut. Siinä kohtaamisessa hurskaasta tuli syntinen ja lähimmäisilleen vaarallisista heikkojen ymmärtäjä: ”Kuka on heikko, etten minäkin olisi heikko, kuka lankeaa, ettei se minuakin polttaisi?” Kurjasta hurskaasta tuli hurskas kurja, näkevästä niin sokea, että tarvitsi taluttajaa (Joh. 9:39–41, Jeesuksen opetus, jota kiiwas fariseus Saulkin oli saattanut kuunnella Jerusalemissa). Ennen turhia hokenut fariseus tuli publikaanin kaltaiseksi temppeleissä (Luuk. 18). Ananias vakuuttui Saulin vaarattomuudesta vasta, kun Ylösnoussut hänelle sanoi: ”Katso, hän rukoilee” (Ap.t. 9:11). Se ei ollut enää rukousta, että ihmiset sen kuulisivat, vaan sydämen tuskan ja syyllisyyden vuodattamista Jumalan eteen. Sellainen rukoilija ei ole vaarallinen kuin niille, joille riittää pinnallinen suun tunnustus.

Käärme ja kyyhkynen. Kyyhkynen on yhtä avuton kuin lammas taistelussa petoja vastaan. Arkana se pakenee. Puhtautensa

tähden kyyhkynen oli ainoa lintu, joka kelpasi uhriksi (3. Moos. 1:14; 5:7; 12:6; Luuk. 2:24). Kyyhkynen Pyhän Hengen vertauskuvana muistuttaa siitä, että Jumalan Henki on kuin arka lintu, joka laskeutuu vain Karitsan päälle (Matt. 3:16; tässäkin on pienoisevankeliumi, kuten Joh. 3:16:ssa!). Onhan kyyhkynen myös rakkauden vertauskuva (Laul.1. 2:14). Pyhä Henki on voiman, rakkauden ja raittiuden Henki.

Jeesuksen vertauksella käärmeestä ja sen viisaudesta on suora yhteys paratiisin käärmeeseen (1. Moos. 3:2). Pahankin viisaudesta on opittavaa, kun tehdään ystäviä väärällä mammonalla (Luuk. 16). Paavali käyttää itse asiassa molempia Jeesuksen vertauksia kehottaessaan roomalaisia kristittyjä: ”Olkaa viisaita hyvässä (*sofous* kuten tässä), mutta taitamattomia pahassa (adjektiivi *akeraios* kuten tässä: ’sekoittamaton, aito, viaton, puhdas’)” (Room. 16:19).

Golgatan voitto voittaa Goljatin. Meidän linkomme on Jumalan sana. Meidän viisi sileää kiveämme ovat Jeesuksen viisi haavaa, jotka iskevät kuolettavasti pahan varustuksiin. Muistanette tämän metaforan esimerkiksi virrestä, jossa sanotaan: ”Jeesuksen viisi haavaa kokoushuoneemme.” Hengellisessä sodassa aseemme eivät ole lihallisia vaan Hengen antamia, ja ne ovat voimalliset kukistamaan maahan pahan linnoitukset (2. Kor. 10:4). Pyhä Henki syyttää kuusi liekkiä: viisauden ja ymmärryksen, taidon ja voiman, totuuden tuntemisen ja Herran pelon, joita hän itse kantaa seitsemäntenä tai ensimmäisenä (Jes. 11:2, joka on jouluaaton tekstejä; *Vulgata* laskee Hengen lahjat hiukan toisin seitsemäksi; vrt. Ilm. 4:5).

Erkki Ranta

Jumala on rakkaus

1. Joh. 2:28-3:3
Apostoli Johanneksen päivä eli kolmas joulupäivä 27.12.

Joitakin vuosisatoja sitten joulua vietettiin neljä pyhää peräkkäin. Joulua oli niin suuri juhla, että sen viettoa ei tahdottu heti lopettaa. Tämä suuntaus oli ehdottomasti pa-

rempi kuin nykyinen, jossa joulua yritetään viettää jo marraskuusta lähtien turhin ja arvottomin menoin ja juhlinta lopetetaan aat-toiltaan.

Kolmatta joulupäivää vietetään apostoli Johanneksen päivänä. Päivän aiheena on: Jumala on rakkaus. Tämä Johanneksen kirjeen opetus liittyy suoranaisesti jouluun.

Onhan Jumala osoittanut rakkautensa siinä, että hän on antanut Poikansa syntyä ihmiseksi. Jos olemme oikein ymmärtäneet ja vastaanottaneet joulun sisällön, se ei ole vain menneisyyteen kuuluva tapahtuma. Sillä on vaikutuksensa meihin nykyhetkessä.

Johannes sanoo, että Isä on osoittanut meille suurta rakkautta: me olemme saaneet Jumalan lapsen nimen. Tuon nimen saimme, kun me tulimme kasteen välityksellä Kristuksen yhteyteen. Jumala tuli ihmiseksi tehdäkseen meidät Jumalan lapsiksi. Me emme ole kristittyjä sen vuoksi, että vietämme joulua. Vietämme joulua sen vuoksi, että Kristuksen syntymän, kuoleman ja ylösnousemuksen vuoksi meistä on tullut kristittyjä, kun meidät on kastettu hänen nimensä ja uskomme häneen.

Niinpä kun Kristus otti ihmisen osan ja kantoi meidän syntimme, mekin voimme saada Jumalan lapsen nimen. Siksi Johannes, rakkauden apostoli, kehottaa meitä katsomaan tätä Jumalan suurta rakkautta. Johannes toteaa, että kyse ei ole pelkästään nimityksestä, vaan me myös olemme Jumalan lapsia.

Yritys saada maailmalta ensin hyväksyntä sille tosiasialle, että olemme Jumalan lapsia, ja sen perusteella vaikuttaa heihin, on toivoton. Maailma ei tule tunnustamaan ketään kristityksi, ennen kuin se on oppinut tuntemaan Kristuksen. Yksinkertaisempaa on antaa Jumalan sanan johtaa ihmiset Kristuksen tuntemiseen. Silloin he kyllä tunnistavat Jumalan lapsetkin.

Tässä käy samoin kuin Jeesuksen elämässä. Hän syntyi tänne seimen oljille. Maailma ei tunnistanut häntä Jumalan Pojaksi, mutta enkelit iloitsivat, ja paimenet riensivät seimelle. Niin kauan kuin maailma ei tunne Kristusta eikä tunnusta häntä Jumalan Pojaksi, se ei myöskään tunnusta

Jumalan lapsia. ”Tästä syystä maailma ei meitä tunne, eihän se tunne häntäkään.”

Maailma ei tunne eikä tunnusta sitä todellisuutta, jonka me uskon kautta saamme vastaanottaa. Yhtä vähän kuin se näkee seimen oljilla lepäävässä pienokaisessa Jumalan Poikaa, yhtä vähän se tunnustaa pientä kastettua lasta tai Kristukseen uskovaa ihmistä Jumalan lapseksi. Vikana on, että se ei tunnusta Jumalan työtä eikä läsnäoloa maailmassa, ei hänen Poikansa syntymää, kuolemaa tai ylösnousemusta, joiden välityksellä olemme pelastuksen saaneet.

Kun perheeseen syntyy lapsi, vanhemmat antavat hänelle nimen. He tekevät sen suurella rakkaudella ja huolella ja ovat ylpeitä tästä heille annettusta lapsesta. Jos onnellisesti käy, niin myös lapsi kantaa mielellään vanhemmiltaan saamaansa nimeä. Joskus voi tietysti käydä niin, että jostain syystä tuota nimeä hävetään.

Kerran eräällä matkalla tapasin miehen, joka oli noin kuudenkymmenen vuoden ikäinen ja hyvin tunteikkaasti valitti vanhemmiltaan saamaansa etunimeä. Tuntui hivenen säällittävältä, ettei hän vielä tuohon ikään mennessä ollut kyennyt hyväksymään nimeään.

Nyt voisi kysyä, mitä sinä pidät tästä Jumalan lapsen nimestä, jonka vuoksi Kristuksen piti syntyä maailmaan, kärsiä ja kuolla sinun tähtesi. Haluatko kantaa sitä nimeä vai häpeätkö sitä? Hän, joka oli viaton, otti päälleen meidän syntimme ja väärytemme. Näin tuli mahdolliseksi, että meistäkin on tullut kasteen ja evankeliumin uskomisen välityksellä Jumalan lapsia.

Jumalan lapsen nimi ei ole korkeassa kurssissa tässä maailmassa. Se on kuitenkin nimi, jonka arvo nousee. Johannes sanoo, että ei ole vielä käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Kun se käy ilmi, meistä tulee hänen kaltaisiaan, sillä saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on.

Kristitty, joka on armosta Jumalan lapsi, on elämässään, teoissaan ja puheissaan vielä keskeneräinen. Hän on vasta matkalla. Mutta hän tietää, että kerran koittaa päivä, jolloin tämä vajavaisuus loppuu. ”Me tiedämme, että kun se käy ilmi, meistä tulee

hänen kaltaisiaan, sillä me saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on.”

Tämä on Jumalan lasten korkea taivaallinen päämäärä. Tämä maailma ei tunne sitä päämäärää, mutta Jumalan sana avaa meille sen suurenmoisen tulevaisuuden. Sen vuoksi Johannes sanoo: ”Niin, lapseni, pyysykää Kristuksessa, jotta hänen ilmestysesään voimme astua rohkeasti esiin emmekä joudu häveten väistymään hänen luotaan, kun hän saapuu.”

Joulun syvin ilo on siinä, että keskuutemme syntyneen Jumalan Pojan Jeesuksen välityksellä me saamme joka päivä syntimme anteeksi ja saamme elää hänen omissaan, kunnes kerran koittaa päivä, jolloin saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on.

Lasse Marjokorpi

Jeesus pakolaisena

Matt. 2:13-21

Viattomien lasten päivä eli neljäs joulupäivä

Mikä ihmeen ”viattomien lasten päivä”? Tätä kummastelisi varmaan katogallupissa pysäytetty suomalainen. Vuosikymmeniä ei seurakunnissa liene jatkettu joulupyhiin jumalanpalveluksia kolmantena ja neljäntenä joulupäivänä. Johan toisena joulupäivänä iskee kirkossakäyntiväsymys. Asuessamme Yhdysvalloissa 1980-luvulla joulun vietto lakkasi kuin seinään ensimmäisen joulupäivän iltana; tapanina kaikki olivat töissä.

Ei silti ole huono asia muistuttaa 28.12. Jeesuksen pakolaisuudesta ja vielä 29.12. pyhästä perheestä. Iltakirkkoon tai musiikkitalaisuuteen saa juhla-aikaan liittyvän saarna-/puhetekstin näihin päiviin liittyvästä evankeliumikirjan tekstiaineistosta. Muutoin nämä Matteuksen ja Luukkaan alkulukujen kohdat ja muut lukukappaleet saattavat jäädä kokonaan huomiotta.

Viattomien lasten päivän nimitys tulee tietysti Betlehemin järkyttävästä lastenmurhasta, jonka hirmuinen Herodes Suuri toimeenpani. Historian dokumentit tietävät hänen julmuudestaan lukuisia esimerk-

kejä, vaikka tekstikohtamme tapahtuma on kirjattu vain Uuteen testamenttiin. Tämän vuoden *National Geographic* harjoitti Herodeksen ”kunnianpalautusta” korostaen hänen uljaita rakennusprojektejaan ja esittäen, ettei lastenmurha todennäköisesti koskaan tapahtunut. Erittäin hyvin Herodeksen henkilökuvaan massamurha kuitenkin sopii.

Raamattuun luottava historian tarkastelija ja saarnaaja näkee Herodeksen töissä Paholaisen yhden yrityksen raivata Jumalan Poika pois tieltä jo tämän maallisen elämän alkuvaiheessa. Puolijuuhtalainen eli edomilainen/idumealainen Herodes liittyy muun muassa Mooseksen ajan faraon ja Esterin ajan Hamanin antisemiittien ketjuun.

Viattomien lasten päivän tekstin sanoma ankkuroiduu – kuten erityisesti Matteuksen evankeliumi kokonaisuudessaan – Vanhaan testamenttiin. Hoosea on se profeetoista, joka sai ennakolta ilmoituksen Messiaan pakolaisuudesta: ”Egyptistä minä kutsuin poikani.” Jeremia puolestaan joutui muiden itkujensa ohessa ennakolta myötäkarsimään Betlehemin äitien kanssa: ”Raakel itkee lapsiansa eikä lohdutuksesta huoli, kun heitä ei enää ole.”

Egypti oli aikaisemminkin useaan otteeseen pako- ja turvapaikka. Kaikki patriarkat joutuivat siellä vuorokautaan käymään, ja Niilin suistossa sekä Aleksandriassa oli vuosisatojen ajan juutalaisasutusta. Siitä yhteisöstä Joosef ja Mariakin varmaan saivat tilapäisen asuinpaikan aina siihen asti, kun Herran enkeli ilmoitti palaamisen olevan turvallista. Idän tietäjien lahjat antoivat mahdollisuuden ylläpitää kotia ja elantoa vieraassa maassa. Näin Jumala itse huolehti olosuhteista, vaikka matkustaminen vainotuna ja sylilapsen kanssa ei herkkua ollut.

Viattomien lasten päivän nimi voi johtaa harhaan siinä, ettei itsessään viattomia eli synnittömiä (lapsiakaan) ole tässä maailmassa ollut – Jeesusta lukuun ottamatta. Synnin alaisuus tämän päivän maailmassa näkyy muun muassa syntymättömien lasten eli sikiöiden lisääntyneenä abortoina. Tätä ja muuta lastensuojelullista asiaa voi päivän puheissa esiin nostaa, kunhan päällimmäiseksi viestiksi jää se, mitä

ainut Viaton teki puolestamme ottaessaan päälleen meidän vikamme, syntimme ja laiminlyöntimme.

Reijo Huuskonen
Rovasti, Suomen Raamat-
tuopiston apulaisrehtori

Aikamme on Jumalan kädessä

Matt. 16:1-4
Uudenvuodenaatto 31.12.

Tekstimme sopii moneen yhteyteen. Matteus-perikooppimme on ollut sama kuin 22. sunnuntain helluntaista eli yksi uskonpuhdistuksen muistopäivän teksteistä. Jeesus kävi henkistä taistelua fariseusten ja saddukeusten kanssa kuten **Luther** aikansa oppineiden kanssa. Yhtä lailla teksti istuisi kevätpuolelle Jeesuksen kärsimyshistorian ympärille. Onhan kuuluisa Joonan merkki Jeesuksen ristinkuolemaan, tuonelaan astumiseen ja ylösnousemiseen liittyvä *typos*.

Uudenvuodenaattoon vahva dialogitekstimme sopii tietysti siksi, että näinä päivinä koetetaan arvioida aikaa, ymmärtää hengellisen sään signaaleja taakse- ja eteenpäin. Mutta miten lienee, antaisiko Jeesus tänään paremman arvion kristillisen kirkon ja johtajien semiotiikkataidoista, merkkien tulkinnasta, kuin hän antoi aikansa auktoriteeteille? Jeesuksen tuomiohan oli kategorinen: ”Aikain merkkejä ette osaa lukea!”

Itse meteorologia on kehittynyt huimasti kaikkine tietokonemallinnuksineen ja pitkän tähtäimen ennusteineen, ja **Pekka Poudan** & kumppanien sääennustuksiin voi keskimäärin luottaa hyvin. Myös futurologia käyttää tilastotieteen välineitä ottan huomioon risteilevät trendit, jopa kaaosteorian. Silti taitaa olla hengellisellä puolella samaa kuin taloustieteessä, jossa lama yllätti, tai politiikassa: Berliinin muuri murtui, vaikkei pitänyt. Aikain merkit eivät seuraa kaavojamme.

Miksi tulevaisuuden ennustaminen ja merkkien tulkitseminen on vaikeaa? Taivaan merkit, kirjaimellisesti ”taivaan kas-

vot”, avautuvat vain Jumalan kasvoista, jotka paljastuvat Jumalan sanasta ja hänen Pojastaan (**Erkki Ranta** selitysteoksessaan *Viesti vuorilta*). Ajan tuulia on tarkettava nöyrästi profeettallisen ja apostolisen sanan pohjalta – monesti profetia avautuu vasta, kun se alkaa toteutua. Kovin tarkat lopun ajan kartat osoittautuvat kerta toisensa jälkeen kirveen kiveen iskemiseksi, sielullinen eskatologia-touhotus kyllästyttää Raamatusta muuten kiinnostuneet kauemmaksi.

Mitä vuoden vaihteessa olisi sitten saarnattava? Eiköhän vanhaa, muuttumatonta sanomaa, Jumalan lakia ja evankeliumia; toista uskonkappaletta, johon ensimmäinen ja kolmas kyllä luontevasti liittyvät. Joonan saarna tuotti hedelmänään Ninivessä katumuksen ja parannuksen, mutta Nahum joutui tällekin kaupungille sadan vuoden kuluttua julistamaan lopullisen tuomion. Jumalan puhuttelussa on aina vakavuutensa. Muuttukaa, älkää mukautuko!

Tulevan vuoden uutisia on lupa seurata Raamattu kädessä, mutta hätäännykseen ei ole aihetta. Aikamme on yhä Jumalan kädessä.

Reijo Huuskonen

Jeesuksen nimessä!

Ap.t. 4:8-12
Uudenvuodenpäivä 1.1.

Jumalan sana osoittaa selvästi, miksi Kristuksen omat ovat maailmassa, miksi meille on uskottu Jumalan pyhä ja voimallinen sana, miksi Pyhä Henki täyttää ja varustaa niin oppineet kuin oppimattomat kaiken inhimillisen viisauden ylittävällä viisaudella, rohkeudella ja päättäväisyydellä ja miksi Jeesuksen nimi on annettu meille voimalliseksi aseeksi eikä spekulatiivisen teologian käymisaineeksi. Vastaus loistaa kirkkaana Pietarin rohkeassa todistuksessa: ”Ei kukaan muu voi pelastaa kuin hän. Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmisille annettu koko taivaankannen alla.”

Jumalan sydän kaipaava yli kaiken ihmisen pelastusta. Se on yksin Jeesuksen nimessä. Raamattu on annettu meille ainoastaan yhdestä syystä. Olemme historian näyttämöl-

lä, jossa käydään henkivaltojen taistelu jokaisen ihmisen sielusta. On meneillään Jumalan käynnistämä pelastusoperaatio, jonka tavoitteena on, että kerran mahdollisimman moni ylistäisi Kristusta taivaan valtakunnassa ja mahdollisimman harva olisi ikuisesti helvetissä. Kristillinen teologia syntyy, kun Jeesuksen rakkauden kohdanneet ihmiset ovat liikkeellä yhteisessä rintamassa sielujen pelastuksen tähden. Näin syntyi Uusi testamentti. Teologialla ja oikeaoppisuudella ei ole mitään arvoa itsessään. Teologia tarkoittaa ”puhetta Jumalasta”, mutta teologian ja teologin ratkaisevin kysymys on aina, miksi me teemme teologiaa ja miksi teologiaa ylipäänsä on olemassa. Miksi me puhumme Jumalasta? Kenelle me puhumme?

Sielujen pelastus on kristillisen uskon ja teologian lopullinen päämäärä (1. Piet. 1:9). Siksi kaikki opillisuus, joka ei koske syvästi ja aidosti ihmisen sielun pelastumiseen liittyviä probleemoja, on lopulta ajanhukkaa ja harhalaukaus hengellisen sodan käynnin eturintamalla. Tätä korostaa Pietarin puhetta ympäröivä konteksti, jossa asetetaan selvästi vastakkain yhtäältä uskonnollinen mutta turhaksi osoittautuva oppineisuus ja toisaalta oppimattomuus, joka rakentaa voimallisesti Jumalan valtakuntaa: ”Kun neuvoston jäsenet näkivät Pietarin ja Johanneksen rohkeuden ja totesivat heidät oppimattomiksi kansanmiehiksi, he olivat ihmeissään.”

Ukrainan luterilaisen veljeskunnan johtava pastori kertoi minulle, että kun hänet lähetettiin 17 vuotta sitten Saksasta Odesaan julistamaan uskoa Kristukseen, hänelle ei annettu pennin pyörylää mukaan. Hänellä ei ollut mukavan lämmintä asuntoa odotamassa, ja hänet potkaistiin jostakin tuntemattomasta syystä ulos majataloista, joihin hän pyrki asettumaan. Näistä vaikeista ja kuluttavista alkuvaiheista hän oppi yhden asian: ”Tärkeintä ei ole, että olet valmistautunut mahdollisimman hyvin, vaan että Jumala on kanssasi.” Kaikki vaikeudet osoittautuivat nimittäin myöhemmässä vaiheessa suuriksi siunauksiksi, joita Jumala käytti ihmeellisesti oman työnsä hyväksi.

Sielujen pelastus on Jumalasta. Siksi lähetystyö on aina perusteiltaan yliluonnollinen missio. Sitä vastustavat voimat ovat myös yliluonnollisia, ”tässä pimeydessä hallitsevia maailmanvaltiaita ja pahuuden henkiolentoja” (Ef. 6:12). Siksi ratkaisevaa Pietarinkin toiminnassa oli, että Jumala oli hänen kanssaan, ei että hän olisi ollut viimeistä piirtoa myöten koulutettu ja valmennettu. Hän oli Pyhää Henkeä täynnä.

Olemmeko todella sisäistäneet sen, että Jeesuksen nimen voima on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti, vai olemmeko jopa kristittyinäkin huomaamatta joutuneet sellaisen ajattelun vangeiksi, että sijoitamme Jumalan ihmeelliset teot vain hamaan menneisyyteen? Tiedostammeko kirrkaasti ja selvästi sekä täydellisen riippuvuutemme Pyhän Hengen läsnäolosta että myös hänen reaaliaikaiset ja yliluonnolliset mahdollisuutensa Jumalan valtakunnan rakentamisessa? Opetammeko siitä, että hän halua aktiivisesti varustaa meidät omilla lahjoillaan juuri tänään, meidän sukupolveemme kuuluvien ihmisten pelastamiseksi? Vai luotammeko sittenkin lopulta itseemme ja ”valmiuteemme”, niin että teemme suunnitelmia sen pohjalta, mikä meille näyttää olevan kutakuinkin mahdollista?

Pohjoismaiden merkittävimpiin herätysaarnaajiin kuuluva **C.O. Rosenin** muistutti, että enemmän tappioita aiheutamme viholliselle sillä, että käymme suoraan taisteluun evankeliumin puolesta vaikkapa vain puunuijin kuin että oikeaoppineisuudessamme kiillotamme ja hankaamme miekkojamme taukoamatta ja seulomme ja tarkkailemme toisarvoisia asioita loputtomasti.

Ainoa todella tärkeä asia Kristuksen seurakunnalle tässä ajassa on rakkautena vaikuttava usko (Gal. 5:6). Tämä rakkaus syntyy siitä järkähtämättömästä tosiasiasta, että Jumala on ensin rakastanut meitä niin paljon, että on antanut ainoan Poikansa meidän tähtemme kuolemaan (1. Joh. 4:10–11). Tämän sanoman henkilökohtainen omistaminen uskossa synnyttää Kristuksen seurakunnassa poikkeuksetta ilmapiirin, joka haluaa kaikin voimin ulos maailmaan, tavoittamattomien ihmisten luokse, kansakuntien, heimojen ja kielten pariin (Ilm. 7:

9–10), sinne missä ei Jeesuksen nimeä eikä siihen liittyvää pelastuksen voimaa vielä tunneta.

Janne Sironen

Pastori, Lähetysyhdistys Kylväjän työaluevastaava

Herran huoneessa

Luuk. 2: 41-52

2. sunnuntai joulusta 3.1.

Jos Savonlinnaan pelmahtaisi kesäjuhille miljoona turistia, kaksikymmentä jokaista paikkakuntalaista kohden, voitaisiin kuvitella, millainen juhlahumu valtasi pienehkön Jerusalemin pääsiäisjuhlien aikaan. Väkeä virtasi läheltä ja kaukaa, aina etäällä asuvia diasporajuutalaisia myöten. Juhlille oli tärkeää päästä. Neljännesmiljoona uhrilammasta pääsi hengestään, juhlien kuluessa luultavasti jokunen ihminenkin. Kauppa kävi, tuttuja kohdattiin, lapsia syntyi, ja hiukan vanhemmat lapset saattoivat kadota välillä ihmisvilinään. Suurimmat suomalaiset kesäjuhlatkin vaikuttavat kotiseuroilta näiden juhlien rinnalla.

Jeesus vanhempineen osallistui – tapansa mukaan – vuosittain Jerusalemin pääsiäisjuhille. Pääsiäisjuhlat olivat juhlista suurimmat ja kestivät kahdeksan päivää. Galilea oli sen verran hankalan matkan takana, että kolmilla säädetyillä juhlilla ei sentään voitu käydä. Matkaa kertyi sata kilometriä suuntaansa, ja sitä taitettiin kokonainen viikko. Tosin juhla alkoi jo matkalla. Laulettiin Psalmeja ja vaellettiin samaa matkaa taittavien kanssa tapaamaan ystäviä ja sukulaisia ja viimein kohti temppeliä, kuulemaan anteeksiantamuksen vakuutus.

Kerrotaan, että Marian äiti Anna olisi ollut kotoisin Jerusalemita. Sieltä löytyi siten sukulaisia, joiden luona voi yöpyä. Pääsiäisjuhlista tuli samalla Marian sukulaisten kohtaamisen juhla.

Mielenkiintoista Jeesuksen katoamisesta oli, että oltiin liikkeellä jo päivän verran, ennen kuin alettiin tosissaan huolestua nuorukaisesta. Selitys lienee, että matkaseurue oli suuri ja voitiin olettaa hänen olleen su-

kulaisten, ystävien tai samasta kylästä tulleiden tuttujien kanssa muualla saattueessa. Pian oli kuitenkin palattava Jerusalemiin ja alettava etsiä kadonnutta Jeesusta. Kolmantena päivänä hänet löydettiinkin – niin kuin hän sitten myöhemmin nousi kuolleista kolmantena päivänä. Hän oli kaikessa rauhassa opettamasta temppelissä.

Jeesuksen kerrottiin olevan opetustilanteessa keskellä ja opettajien ympäröivän hänet. Opettaminen tapahtui keskustelemalla, ei luentoja pitämällä ja hiljaa kuuntelemalla. Istuttiin kuten Paavali rabbin jalkojen juurella tai Jeesus Nasaretin rabbiinikoulussa opettajien vieressä ja puhuttiin asiat läpi. Näin opittiin kysymään olennaisia ja perustelemaan omat näkemykset. Jeesuksen kohdalla näyttää siltä, että opettajan ja oppilaan osat vaihtuivat. Jeesuksen kyseisessä opettajat ihmettelivät hänen ymmärrystään. Olennaiset kysymykset syntyvät keskustelussa saaduista oivalluksista.

Jeesuksen vanhemmat ihmettelivät normaalien vanhempien tapaan Jeesuksen käyttäytymistä ja olivat tuskallisen huolen vallassa (*odynee* ’tuska, kipu’). He joutuivat näin jo varhain opettelemaan luopumista pojastaan. Marian huoli oli jatkuva, tuskan miekka kulki sydämen läpi useita kertoja.

Jeesuksen lausuma: ”Ettekö tienneet, että minun tulee olla Isäni luona?” tarkoittaa ”niissä, mitkä ovat Isäni omaa” eli ”Isäni talossa”, ”Isäni asioilla”, ”Isäni antamissa tehtävissä” (**Jukka Thurén**). *Isä*-nimeä käytetään rabbiinisessa kirjallisuudessa muttei näin tuttavallisessa muodossa. On kuin Jeesus puhuisi omasta isästään! Vertailukohata ilmaisuun löytyykin Vanhan testamentin messiaanisisista viittauksista Daavidin jälkeläiseen, joka juuri näin puhuttelee Jumalaa (Ps. 89:27–28; 2 Sam. 7:14; Erkki Ranta).

Suppeasti ymmärrettynä Jeesuksen tulikin olla temppelissä, Isänsä sanojen julistamisen ja rukousten huoneessa. Laajemmin ymmärrettynä hän ilmaisi, että hänen tuli olla Jumalan, oman Isänsä kuuliainen palvelija ja täyttää hänelle uskottua tehtävää. Tämän kohtauksen jälkeen Joosef katoaa evankeliumeista. Hän kuoli ennen Jeesuksen julkisen toiminnan alkua.

Evankeliumin lukijaa lienee joskus mietittänyt Jeesuksen tapa puhutella äitiään. Nykylukijasta sanat tuntuvat kovilta, jopa tylyiltä. Emme tosin kykene tavoittamaan tapaa tai äänensävyä, mutta jonkinlainen nuhteleva muistutus Jeesuksen sanoihin äidilleen sisältyi. Ne painottivat Jeesuksen koko maailmaa koskevaa tehtävää ja alkuperää. Sanat: ”Minun tulee” viittaavat jumalalliseen välttämättömyyteen. Jeesuksen ihmiseksi tulon myötä oli alkanut uusi aika pelastushistoriassa.

Kerrotaan, että Maria kätki tapahtumat sydämeensä – samalla tavalla kuin aiemmin (Luuk. 2:19). Lapsuuskertomukset olivat Marian sydämeensä kätkemisiä, jotka hän aikanaan seurakunnalle paljasti. Lähde on näin läheisin mahdollinen.

Evankeliumi opettaa meille montakin asiaa mutta kaksi erityisen painokkaasti. Ensinnä Jumalan huoneen, ymmärrettynä niin suppeasti kuin laajastikin, tulee olla kristityn elämän tärkein asia; asia, josta hän hengittää ja jolle hän elää. Toiseksi Marian tapa kätkeä Jumalan sanat ja teot syvälle sydämeen ovat uskon malli, esikuva, josta tulee ottaa vakavasti oppia tänä hengellisesti hämartyvänä aikana. **Luther** puhui pimeistä kirkoista, joissa käy valoisia sydämiä, ja hyvin valaistuja kirkoista, joissa käy pimeitä sydämiä. Kun kätkemme Jumalan sanan sydämeemme ja uskomme sen omalle kohdallemme iloon ja rauhaan saakka, voimme olla palavia sydämiä vaikka kirkon valot sammuisivat.

Juha Vähäsarja
Pastori, Suomen Raamattuopiston rehtori

Jeesus - maailman valo

Matt. 2:1-12
Loppiainen 6.1.

”Ne, jotka rukoilevat Jumalaa mutteivät kiinnitä silmiään ja sydäntään Kristukseen, eksyvät eivätkä tule Jumalan luo, vaan he rukoilevat tosi Jumalan sijasta oman sydä-

mensä ajatuksia ja ovat epäjumalanpalvelijoita. – – Tahtoessamme löytää todellisen Jumalan, hänet oikein tuntea ja hänen luokseen varmasti tulla tarkatkaamme Kristusta, tämän lauseen mukaan: ’Joka näkee minut, näkee Isän.’ – – Sana kokoaa meidän sydämemme harhailevat ajatukset tähän yhteen persoonaan, joka on Kristus, Jumala ja ihminen, niin että ymmärrämme, ettei Kristuksen ulkopuolella ole mitään Jumalaa eikä häntä sieltä voida löytää.“ (**Luther** Ps.130:n selityksessä.)

Lainaus kertoo meille Kristus-valon eksklusiivisesta luonteesta ja muodostaa sellaisenaan kristillisen lähetystyön absoluuttisen perustan. Loppiaisena Kristuksen kirkko muistaa Jumalan Poikaa erityisesti kaikkien kansojen valona ja keskittää näin huomionsa kirkon perustehtävään, joka on evankeliumin julistaminen kaikkeen maailmaan (Matt.24:14).

Kertomus idästä tulleista kolmesta miehestä muistuttaa meitä läheisesti myös oman aikamme tilanteesta maailmanlaajassa Kristuksen kirkossa. Esimerkiksi Kiinassa on tänäänkin valtavasti niitä, jotka uskossa ylistävät ja kumartavat Jeesusta Jumalan Poikana ja ainoana tienä Isän tykö. Maassa on arviolta 40–100 miljoonaa kristittyä. Joka vuosi pari miljoonaa kiinalaista liittyy Kristuksen kirkkoon. Kristinusko on, hämmästyttävää kyllä, virallisesti laskien Kiinan toiseksi suurin uskonto buddhalaisuuden jälkeen. Näyttää siltä, että ”lampunjalka” (Ilm 2–3) on todella siirretty Jumalaansa yhä avoimemmin halveksivasta Euroopasta maailman muihin kolkkiin. Hämmäntävä tieto on sekin, että lähes miljardi kiinalaista ei kuulu mihinkään virallisesti rekisteröityyn uskontokuntaan. Keitä he ovat? Mitä he ajattelevat? Onko kukaan kertonut heille armon ja totuuden valosta?

Jumalaa tai korkeampia voimia rukoileva ihminen kuvaa ajattomasti ihmisen perusluonnetta kautta historian. Jos sinun on tehnyt mieli etsiä vastauksia elämän perimmäisiin kysymyksiin ja olet halunnut rukoilla Jumalaa auttamaan sinua, mutta koet sen jotenkin noloksi asiaksi, on hyvä muistaa eräs fakta: teet vain sitä, mitä ihmiset

ovat aina tehneet. Ihminen on koko tunnetun historian ajan ollut *homo religiosus* 'uskonnollinen ihminen'. Tänäkin yli 80 % maapallon väestöstä on ihmisiä, jotka "vais-tomaisesti" ovat uskonnollisia. Luomisker-tomuksen todellisuuteen perustuen ihmisen peruskonnollinen luonne ajaa etsimään hengellistä valoa, toisin sanoen oikeaa ja syvempää ymmärrystä suhteessa ympäröi-vään todellisuuteen ja itseän.

Sanskriitin sana *bodhi*, josta tulevat sanat *Buddha* ja *buddhalaisuus*, tarkoittaa he-räämistä, valaistumista, oikean ymmärryk-sen saamista. Perimätiedon mukaan noin 500 vuotta ennen Jeesuksen syntymää **Siddharta Gautama** -niminen mies poh-ti totuutta elämästä ja sen tarkoituksesta. Vuosien ankan pohdiskelun jälkeen hän koki yhtäkkiä ymmärtävänsä, mistä elä-mässä syvimmitään on kysymys. Hänes-tä tuli *Buddha* 'valaistunut'. Japanin Zen-buddhismissa vastaava tärkeä uskonnolli-nen termi on *satori*. Kirjaimellisesti se tar-koittaa "syvää ja pysyvää valaistunutta ym-märrystä suhteessa todellisuuteen". Hindu-laisuudessa valaistuminen tunnetaan nimel-lä *moksa*. Samaan valaistumisen kokemuk-seen viittaavat myös *kabbala* juutalaisuu-dessa ja *sufi* islamissa.

Ensimmäiset kristityt joutuivat pohti-maan suhdettaan toisenlaiseen valaistumi-seen eli gnostilaisuuteen. Gnostilaisuus oli kirkkoisien mukaan yksi varhaisen kristi-kunnan vaarallisimpia harhaoppeja, koska se toimi kristinuskon sisällä. Nimi juon-taa juurensa kreikan sanasta *gnosis* 'tie-to'. Gnostilaisuudessa tiedolla viitattiin sa-laperäiseen, ohi Raamatun saatavaan suo-raan tietoon ja ymmärrykseen Jumalasta ja tuonpuoleisesta. Niitä, jotka tämän tiedon onnistuivat saamaan, pidettiin ymmärryk-seltään erityisellä tavalla valaistuneina kris-tittyinä.

Näitä ja monia muita valon ja valaistuk-sen teitä vastaan asetetaan ihmiselle omis-tettavaksi ja julistettavaksi yksi ainoa valo, joka on Sanassa ilmoitettu Jeesus Kristus. Hän on *Tao* – tie, jota taolaisuus on etsinyt kautta historian. Vain Jeesuksen henkilö-kohtainen vastaanottaminen Herraksi ja Va-pahtajaksi saa aikaan ihmisessä todellisen

bodhin, satorin ja mokshan – syvän ja py-syvän valaistumisen ja ymmärryksen suh-teessa todellisuuteen.

Isän Jumalan etsivästä rakkaudesta, Po-jassa olevasta täydellisestä anteeksianta-muksesta ja Pyhän Hengen vaikuttavasta voimasta valaistunut ihminen alkaa muut-tua ja säteillä itsekini tuota samaa valoa (2. Kor. 3:18). Rohkea vakuuttuminen siitä, että juuri minä olen valo pimeydessä kul-kevalle lähimmäiselleni, perustuu Jeesuk-sen omiin sanoihin apostoleille ja heidän seuraajilleen: "Te olette maailman valo" (Matt.5:14). Jokainen tosi kristitty tietää ja tunnustaa, että Kristuksen ulkopuolelta Ju-malaa ei voida löytää. Siellä on vain hen-gellistä pimeyttä. Tämä tunnustaminen ei lähde kristityn ylpeydestä tai "paremmuu-desta" suhteessa muihin. Siihen ei ole ai-hetta. Me voimme ja meidän tulee uskoa ja julistaa Jeesusta ainoana todellisena va-lona vain siksi, että Jeesus itse niin selväs-ti opettaa. Luonnostaan yksikään ihminen ei hyväksy tätä. Siksi Raamatun on kootta-va yhä uudelleen sydämemme harhailevat ajatukset. Näin Raamatusta tulee keskeinen ja erottamaton osa sitä valoa joka lähtee Isästä, Pojasta ja Pyhästä Hengestä ja valai-see tiemme perille saakka: "Sinun sanasi on lamppu, joka valaisee askeleeni, se on valo minun matkallani" (Ps. 119:105).

Janne Sironen

Kasteen lahja

Matt. 3:13-17

1. sunnuntai loppiaisesta 10.1.

Jeesus tuli maailmaan pelastamaan synti-siä (1. Tim. 1:15). Koko hänen elämänsä oli tämän tehtävän toteuttamista. Jeesuksen kaste Jordanissa merkitsi hänen tehtävänsä alkamista. Jeesus meni Johanneksen luo ja pyysi tulla kastetuksi.

Johanneksen kaste ei ole sama kuin Jee-suksen asettama kaste. Näiden kahden kas-teen ero on ratkaisevan tärkeä. Johanneksen kaste kuuluu vanhan liiton aikaan. Jeesuk-sen asettamasta kasteesta kuulemme vas-

ta sen jälkeen, kun hänen pelastustyönsä on täydellisesti suoritettu, ylösnousemus on tapahtunut. Jeesuksen kaste suoritetaan Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

Johanneksen kaste oli syntisten kaste. Ihmiset tulivat hänen luokseen eri puolilta maata. Siinä seistessään Jordanin rantavesissä he tunnustivat syntinsä tahtoen aloittaa uuden elämän. Johanneksen kaste liittyy syntisen kääntymykseen. Johannes itse sanoo siitä: ”Minä kastan teidät vedellä parannukseen” (j. 11). Kastaminen saattoi tapahtua vain silloin, kun ihminen tunnusti syntinsä. ”He tunnustivat syntinsä, ja Johannes kastoi heidät Jordanissa” (j. 6).

Niistä välähdyksistä, joita saamme Johannes Kastajan toiminnasta Luukkaan evankeliumin kolmannesta luvusta, voimme päätellä, että Johannes kävi sielunhoidollisen keskustelun jokaisen kanssa, joka tuli kasteelle. Hän ei kastanut ketään, ennen kuin tämä tunnusti syntinsä. Hänen luokseen tuli varkaita, ryöväreitä, huorintekijöitä ja muita syntisiä. Tälle kasteelle tuli siis myös Jeesus, ainoa synnitön.

Johannes ei tuntenut Jeesusta. Kertoessaan myöhemmin tilanteesta hän tunnusti tämän asian kahteen kertaan. Sielunhoidollinen keskustelu Jeesuksen kanssa oli alkamassa. Silloin Johannekselle selvisi, että hänen kastettavanaan oli nyt se mies, josta Jumala oli hänelle etukäteen puhunut. Niinpä hän kieltäytyi kastamasta: ”Minunhan pitäisi saada sinulta kaste.” Johannes tyytyi kuitenkin Jeesuksen sanoihin. Ne selittävät kaiken: ”Näin meidän on tehtävä, jotta täyttaisimme Jumalan vanhurskaan tahdon.”

Jeesuksella ei ollut syntejä, joita hän olisi voinut tunnustaa. Hän oli puhdas synnistä (2. Kor. 5:21). Miksi sitten hän otti syntisten kasteen? Saamme vastauksen tähän kysymykseen Raamatun todistuksesta. Hän tuli kasteelle meidän edustajamme ja meidän sijaisemme. Samoin kuin Aadam Paratiisissa niin myös Jeesus kasteella edusti meitä kaikkia. Aadamin lankeemus tuli tuomioksi kaikille ihmisille. Aadamin tavoin toimi nyt Jeesus uutena Adamina meidän kaikkien sijaisena (Room. 5:12–21).

Jeesus tunnusti Johanneksen kasteella sinun ja minun ja koko ihmiskunnan synnin,

ikään kuin se olisi ollut hänen oma syntinsä. Samalla hän vihkiytyi siihen tehtävään, joka johti hänet ristille, jossa hän kantoi rangaistuksemme meidän sijaisnämme (Gal. 3:13). Jeesus tuli kastetuksi kuolemaan. Hän otti sen tehtävän, jossa hän tulisi kantamaan kaikkien synnin ja kärsimään niistä rangaistuksen.

Jumala oli ilmoittanut, että Johanneksen tehtävä oli kastaa vedellä, mutta hänen jälkeensä tuleva kastaisi Pyhällä Hengellä. Asian suuruus selvisi Johannekselle Jeesuksen kasteen tapahtuessa. ”Kun Jeesus oli kastettu, hän nousi heti vedestä. Samassa taivaat aukenivat, ja Jeesus näki Jumalan Hengen laskeutuvan kyyhkysen tavoin ja asettuvan hänen päälleen. Ja taivaista kuului ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt.”

Pekka Jokiranta

Rovasti, Suomen Ev.lut. Kansanlähetyk

Jeesus ilmaisee jumalallisen voimansa

Joh. 2: 1-11

2. sunnuntai loppiaisesta 17.2.

Kaanaan häitä kuvaava teksti oli aiemmin loppiaisen aihe, mutta kertomuksen tietäjistä tultua loppiaisen aiheeksi siirtyivät häät puolellatoista viikolla.

”Kolmas päivä” jää aikamääränä arvoitukseksi. Se näyttäisi viittaavan edellisiin, Johannes Kastajaan liittyneisiin tapahtumiin, mutta kolmessa päivässä ei olisi ehditty Jordanilta Nasaretiin ja sieltä Kaanaan. Kreikan kielessä kyseinen ilmaus on viikonpäivä ja tarkoittaa tiistaita. Luultavimmin hääpaikka sijaitisi 12 km Nasaresta pohjoiseen, missä on jäljellä enää rauniokumpu.

Johannes Kastajan luota, autiomaan karuista olosuhteista palattuun, opetuslapset kutsuttiin Jeesuksen kanssa varsin toisenlaisiin tunnelmiin, hääjuhliin. Jeesuksen äiti oli jo siellä Ehkä kyseessä olivat etäiset sukulaishäät. Joosef, joka eli vielä Jeesuksen herättäessä hämmästyttä 12-

vuotiaana Jerusalemin temppelissä, oli nyt kuollut.

Johannes ei käytä missään kohtaa *Maria*-nimeä vaan puhuu Jeesuksen äidistä (vrt. 19:26). Tapa, jolla Jeesus puhutteli äitiään, kääntyy suomeksi kömpelösti ja vaikuttaa siksi tylyltä. ”Nainen” on kuitenkin kunnioittava puhuttelumuoto. Jeesus ilmaisee sanoillaan, ettei tahdo vielä puuttua asiaan, koska hänen aikansa julkiseen toimintaan ei ollut vielä koittanut. Jeesus näyttää tässä niin kuin joskus muulloinkin torjuvan apunsa, mutta auttaa sittenkin (vrt. Mark. 7:27–30). Maria kuitenkin tuntuu aavistelevan, että jonkinlainen apu olisi tuloillaan, koska pyytää palvelijoita olemaan valmiina, jos käsky käy.

Talossa oli kuusi suurta, noin metrin korkeista kiviastiaa, joista jokainen veti 80–120 litraa. Poltetut saviruukut olivat yleisesti viljan ja öljyn varastoinnista varten, kiviruukut puolestaan vedelle, jota tarvittiin monenlaisia puhdistusmenoja varten. Puhdistusmenot eivät perustuneet Sanaan vaan olivat perinteen tuomia muodollisuuksia, eikä Jeesus opetuslapsineen niitä varmaan siksikään aina noudattanut.

Tästä seurasikin ongelmia, niin kuin evankeliumeista muistamme. Jokaista aterialla ennen tuli pestä kädet ainakin muodollisesti, vaikka vain tilkalla vettä. Näin laki oli täytetty. Toreilta ostettu ruoka ja tavarat puhdistettiin. Erityisesti fariseukset noudattivat kaikille papeille tarkoitettuja puhdistusmenoja, vaikka he eivät kaikki edes olleet pappeja (vrt. 3. Moos. 22:2–7).

Jeesus käski täyttää kiviruukut vedellä ääriä myöten ja antaa niistä maljallisen pitojen valvojalle. Koska kyseessä ei ollut rikas perhe, oli juhlien valvoja varmaankin yksi juhlavieraista. Valvoja istui kunnia-paikalla ja luki säädetyt siunaukset. Hänen eteensä asetettiin ensimmäinen viinimalja laadun toteamiseksi. Yleensä tarjottiin ensin parempaa viiniä ja juhlien edetessä heikompiat. Nyt kävi toisinpäin. Hyvä, uusi viini tarjottiin vasta sitten, kun muu viini oli jo loppunut.

Mikä on tapahtuman sanoma? Keskeinen ihme ei ollut se, että viini muuttui vedeksi, vaikka se oli myös sitä. Keskeistä ei

ollut sekään, että Jeesus auttoi niitä, jotka olivat joutuneet pulaan. Varsinainen ihme on tapahtuman laajemmassa kontekstissa. Se tulee ilmi päivän evankeliumin viimeisessä lauseessa: Johannes sanoo, että Jeesus ilmaisi tapahtumalla kirkkautensa. Ihme tehtiin siksi, että opetuslapset uskoisivat Jeesukseen.

Johannes sanoo tämän tapahtuman olleen ensimmäinen pitkässä tunnustekojen sarjassa. Ne eivät avaudu kaikille, mutta niille, jotka ovat totuudesta, ne ovat vahvistukseksi. Suuret kiviruukut olivat muistutus vanhasta liitosta. Siitä Israel oli etsinyt turhaan puhdistusta synneistään. Tehottomat puhdistusvedet muuttuivat uudeksi, jaloksi viiniksi. Sitä nyt tarjotaan häävieraille tulevan hääjuhlan vertauskuvana. Uutta viiniä on nyt tarjolla ruukut ääriä myöten täynnä, yli tarpeen ja suorastaan tuhlailevasti. Jokainen janoinen saa juoda anteeksiantamuksen lähteestä elämänjanoonsa niin paljon kuin haluaa.

Kerrotaankin, että opetuslapset uskoivat Jeesukseen. He olivat totuudesta. Siksi tunnusteko vahvisti heidän uskonsa.

Juha Vähäsarja

Jeesus herättää uskon

Matt. 8:5-13

3. sunnuntai loppiaisesta 24.1.

Jeesus saapui kotikaupunkiinsa Kapernaumiin, Gennesaretin luoteisrannalle. Hämmästelemme nykyään sen raunioilla käydessämme, miten pienellä alueella tuon ajan kaupunki sijaitsi. Kuitenkin Kapernaum oli tuolloin seudun aineellisen ja henkisen elämän keskus. Siellä oli Vapahtajan toiminnan paikallinen ”komentokeskus”.

Meikäläistä luutnanttia vastaava sadanpäällikkö tunsikin Jeesuksen maineen. Vaikka hän oli pakana, hän uskaltautui pyytämään suuria. Luukas kertoo hänen olleen hyvässä maineessa. Sitä todistaa, että hän lähetti juutalaisten vanhimpien delegaation pyytämään Jeesukselta apua. Vanhimmat vetosivat Jeesukseen: ”Se mies ansaitsee apu-

si.” Päällikkö ei hienotunteisena miehenä uskaltanut pyytää Jeesusta kotiinsa. Juutalainenhan ei saanut mennä pakanan kotiin. Ehkä tämä sotilas ajatteli, että kuuluisan parantajan ja hänen välillään oli ylittämätön kiulu myös hengellisessä mielessä.

Tämä upseeri käytti kuvaa, joka oli hänelle varsin tuttu. Ehdoton käskysuhde esimiehen ja alaisen välillä havainnollisti päällikön käsitystä siitä, mikä valta Jeesuksella oli suhteessa henkivaltoihin ja sairauksiin. Näin hän ilmaisi oman uskonsa.

Jeesus hämmästyi kuullessaan miehen viisaan vastauksen. Kohtaamme tässä Vapahtajamme ihmisenä, joka kokee samanlaisen tunneskaalan kuin kuka tahansa meistä. Nykyään puhutaan usein samastumisesta, toisen tasolle tulemisesta. Jeesuksella oli tämä taito täydellisesti. Hän kumartui kärsivän ja apua anovan puoleen koko olemuksellaan. Joskus hän käyttäytyi mielestämme omituisesti avunpyytäjän uskoa koetellessaan. Matt. 15 kertoo kanaanolaisnaisesta, jota Jeesus kohtelee tylyntuntuksella. Kuitenkin nainen sai täyden avun ilmaistuaan uskonsa.

Jeesuksen lausuma ”totisesti”, siis meillette tuttu ”aamen”, toistuu Matteuksella ja muissakin evankeliumeissa useasti. Vain Jeesus saattoi vahvistaa sanomansa näin korostaessaan samalla jumalallisuuttaan. Vanhan testamentin profeetat toimivat Jumalan sanoman äänitorvina julistaessaan arvovaltaisesti: ”Näin sanoo Herra.” Tällä lausumalla, jolla on erityinen painoarvo, Jeesus antaa varauksettoman tunnustuksen upseerin uskolle.

Saarnatekstiin on upotettu syvä lähetysulottuvuus. Juutalaiset katsoivat, ettei pakanoilla ole osaa eikä arpaa niihin lupauksiin, jotka heidän mielestään oli annettu vain Jumalan omaisuuskansalle.

Jesajan 2. luvussa on valtavan hieno tulleisuudenkuva: Kansat lähtevät liikkeelle kohti Herran pyhäkköä. Sieltä löytyy Herran sana, sieltä kaikuu Jumalan puhe. Missiologiassa puhutaan sentripetaalisuudesta, liikkeestä kohti keskustaa, Jerusalemiä. Tämä liike vahvistui aina uuden liiton seurakunnan syntymiseen saakka. Helluntain tapahtumat avasivat lopullisesti väylän sent-

rifugaaliselle liikkeelle, ulospäin keskustasta aina maan ääriin saakka. Ateriyhteyks on uskon- ja autuudenyhteyttä Jumalassa ja Pojassa. Tätä kaikkea Jeesus ennakoi. Patojen on avauduttava, jotta evankeliumi pääsisi liikkeelle vapauttavana ja pelastavana sanomana.

Ahti Peltonen

Ansaitsematon armo

Matt. 20:1-16

3. sunnuntai ennen paastonaikaa 31.1.

Jeesuksen vertaukset asettavat saarnaajan ja tulkitsijan joskus runsauden pulan keskelle, sillä vertauksissa vilahtelee moninaisia ilmiöitä ja yksityiskohtia. Mitä kaikkea niihin onkaan kätkeytynä? Mihin taivasten valtakuntaa oikein sopii ”verrata”? Pääsääntö on, että vertauksissa yleensä on vain yksi keskeinen teema, fokus, ydinlanka. Monet yksityiskohdat toimivat sitten ikään kuin rekvisiittana suurelle kokonaisuudelle ja pääteemalle.

”Taivasten valtakunta on perheenisännän kaltainen, joka...” (KR 1938). ”Taivasten valtakuntaa voi verrata isäntään, joka...” (KR 1992). Taivasten valtakunta on myös kuin sinapinsiemen, kuin hapate, kuin peltoon kätkeyty aarre, kuin kauppias, joka etsi kauniita helmiä, kuin nuotta, kuin kylväjä-vertauksessa tai kuin vehnä ja rikkavilja -vertauksessa.

Minkä kaltainen siis? *Homoia (gar) estin hee basileia...* Tämä rakenne avaa taivasten valtakunnan vertaukset. *Homoia (homoios)* viittaa yleisiin lainalaisuuksiin, jotka pätevät puheena olevaan asiaan tai ilmiöön. Viittaus ei ole ensisijaisesti välittömästi rakennetta seuraavaan sanaan (isäntä, sinapinsiemen jne.) eikä yksityiskohtiin vaan koko vertauksen maalaamaan asetelmaan tai tilanteeseen. Usein tarkastelun kohteena on koko vertauksen näyttämö kaikkine tapahtumineen, tunteineen, syy- ja seuraussuhteineen. On kysymys *analogioista/homologioista*, mielenkiintoisista samankaltaisuuksista, samalakisuuksista, samanlaisista (toiminnallisista) rakenteista, jotka

ilmenevät sinänsä aivan erilaisissa asioissa. Kun katsot ja pohdit yhtä ilmiötä, voit sen hahmotettuasi nähdä toisessa ilmiössä jotain vastaavaa lainalaisuutta.

Voisimme vertauksen aloituksen ehkä ilmaista seuraavasti: ”Taivasten valtakunnassa toteutuu eräs sama lainalaisuus kuin seuraavassa tarinassa” tai: ”Kuuntelehan tarkkaan seuraava tarina. Nimittäin, se (kokonaisuudessaan) kuvaa (joiltain osin) osuvasti sitä, millainen taivasten valtakunta on ja millaiset toimintatavat ja lainalaisuudet siinä pätevät.”

Yksi taivasten valtakunnan ydinpiirteistä havainnollistuu siinä, miten viinitarhan työmiesten rekrytointi tapahtuu ja millä perusteilla työntekijät saavat palkkansa. Tämä taivasten valtakunnan ominaispiirre on kaikessa yksinkertaisuudessaan se, että valtakunnan isäntä (Jumala) itse etsii ja kutsuu yksilöitä (työ)yhäteytensä. (Tosin ”työ” ei ole tässä keskeistä.) Hän etsii ja onnistuu tavoittamaan monia ja monenlaisia ihmisiä. Hänen yhteyteensä päätyneet saavat kukin ”palkan”. He eivät ole turhaan suostuneet isännän kutsuun, ja lopputulos on sinänsä onnellinen kaikille. He ovat kaikki autuaita (”onnenpeikkoja”) siksi, että heitä kohdeltiin hyvin eikä huijattu, ei myöskään tapettu työllä. Kaikki ovat lopulta yhtä rikkaita/autuaita riippumatta siitä, kuinka pitkään ovat isännän yhteydessä olleet. Hyvä ja onnellinen lopputulos ei riipu lainkaan siitä, mitä ja kuinka paljon he ovat isännän hyväksi työskennelleet.

Jos päivän päätteeksi palkan saaminen kuvaa taivasten valtakunnan lopullista toteutumista, iankaikkisuutta hyvän Jumalan yhteydessä taivaassa, näemme, että kukaan Jumalan yhteyteen lähtenyt ei jää vähemmälle. Tarjolla on kaikki tai ei mitään. Meille on luvattu iankaikkinen autuus elämänmatkamme päätteeksi, kunhan tartumme Isännän kutsuun. Kukaan ei voi saavuttaa sitä enempiä ja parempaa.

Vertaus ei suoraan kerro aivan kaikkea. Sanasta tiedämme taivasten valtakunnasta muutakin: Sen, että Isännän maksama palkka ei tipahda taivaasta, ikään kuin tyhjästä. Se on kalliilla uhrilla hankittu, Jeesuksen veren hinnalla. Tätä vertausta kertoessaan

Jeesus on jo matkalla ”ylös Jerusalemiin”, kohti ristinkuolemaa, jossa meidän autuutemme valmisteltiin.

Taivasten valtakunnan keskeinen piirre on siis se, että pelastus (ja iankaikkinen elämä) lahjoitetaan armosta, ilman ihmisen omia tekoja. Armoa ei voi ansaita. Emme me sitä ansaitsisikaan. Jumalan armon luonne on ikään kuin taivaallinen lainalaisuus: se on Jumalan oma valinta suhtautua meihin. Hän on siihen juridisesti sitoutunut. Se ehkä vaikuttaa hölmöltä. Se voi loukata jotakuta. Mutta ansaitsematon Jumalan armo on ainoa toivo rehelliselle ihmiselle (joka siis oman kelvottomuutensa tajuaa).

Vertauksen avulla Jeesus kutsuu ihmisiä (kilvoittelijoita) pois oman vanhurskauden rakentamisen tieltä armon tielle. Se myös vastaa luvun 19 lopussa olevaan opetuslasten kyselyyn Jeesuksen seuraamisen palkkiosta.

Kuvaan kuuluu sekin, että meillä Jumalan armon toimintatapa tuntuu käyvän ylitse ymmärryksen. Se ei meidän logiikkamme mukaan ole oikeudenmukaista. Me emme toimisi vastaavassa tilanteessa samoin. Jopa valittujen joukosta kuuluu nurinaa Jumalan armoa vastaan, vaikka kaikki ovat (ansiottomasti) armon vastaanottavina osapuolina. Taivasten valtakunta on valitettavasti tämänkin kaltainen! Mutta onneksi myös sellainen, ettei sieltä heitetä ulos sen takia, että ymmärrys on jäänyt heikolle tasolle.

Astu sisälle Jumalan valtakuntaan, omistamaan uskossa Jeesuksen meille tarjoama syntiemme anteeksianto ja kaikki taivaan lahjat. ”Jumalan armahtavaan laupeuteen vedoten kehotan...” (Room. 12:1; 2. Kor. 5:20). Armonaika on vielä voimassa, ainakin niillä, jotka Sanaa ovat juuri kuulemassa. Jonkun kohdalla tämä päivä voi olla jo yhdestoista hetki – uskaltaako silloin jäädä enää maailman toreille ”harkitsemaan” vastaustaan kutsuun?

Tekstiä selittää **Erkki Rannan** tuore kommentaari *Viesti vuorilta*.

Tapio Pokka

Pyhän Hengen voima

Luuk. 2:22-33
Kynttilänpäivä 7.2.

Kun Jeesus oli kahdeksan päivän ikäinen ja hänen vanhempansa toivat hänet temppeleihin, he kohtasivat Simeon-nimisen miehen. Simeon oli hurskas ja jumalaapelkäävä mies, joka hartaasti odotti Messiaan ilmestymistä. Evankeliumitekstistä huomamme hänen olleen merkittävä karismaatikko: Pyhä Henki oli hänen yllään, Pyhä Henki puhui hänelle, hän sai Jumalalta profeetallista tietoa tulevista tapahtumista, hän meni temppeleihin Pyhän Hengen johduksesta, hän ylisti tunteikkaasti Jumalaa, hän profetoi voimallisesti Jeesuksesta.

Joskus kuulee käsityksiä, joiden mukaan Pyhän Hengen erityinen läsnäolo ja armolahjojen runsas esiintyminen kuuluisivat vain niihin aikoihin ja tilanteisiin, joissa seurakunta on nuori, mutta muualle ei. Tässä ajattelussa on useitakin virheitä. Ensinnäkin se sisältää loogisen päättelyvirheen, sillä ei siitä, mikä on asioiden tila nyt, voi päätellä, miten asioiden tulisi olla. Toiseksi se ei ole sopusoinnussa varhaisen kirkkohistorian kanssa. Vaikka tiedämme muiden muassa kirkkoisä **Khrysostomoksen** sortuneen tähän virheelliseen ajatteluun, esi-nikealaiset isät olivat tyystin toista mieltä. Keisari **Konstantinosta** edeltänyt varhaiskirkko, marttyyrien kirkko, oli todistettavasti karismaattinen.

Kolmas ja keskeisin virhe tässä ajattelussa on, että se ei ole Jumalan sanan mukainen. Jumala on kyllä sanansa mukaan halukas antamaan armolahjojaan ja voimaansa ihmisille, mutta kunnioittaa ihmisten rajoja niin, ettei väkisin ala toimia heidän elämässään. Jos ihminen ei ole halukas tai valmis ottamaan vastaan Jumalan voimaa, ei Jumala voimaansa anna. Emme näe ympärillämme enempää Jumalan voimatekoja, koska suhtaudumme voimatekoihin ja Jumalan Hengen yliluonnollisiin vaikutuksiin kielteisesti ja epäillen.

Mutta missä janoisesti etsitään Jumalan voimaa ja ilmestymistä, jotta voitaisiin palvella häntä täyspainoisemmin ja julistaa Sa-

naa kadotetuille voimallisemmin, siellä Jumala antaa myös lahjojensa koko runsauden. Siksi näemme paljon Jumalan voiman ilmestymistä esimerkiksi Kiinassa, jossa on herätystä. Syy ei siis ole siinä, että seurakunta Kiinassa olisi nuori, vaan siinä, että siellä ollaan avoimia Jumalan voimalle. Japanissa nimittäin on tyystin toinen tilanne, vaikka seurakunta on siellä suurin piirtein saman ikäinen kuin Kiinassa.

Raamattu ei tee eroa ”yliluonnollisten” ja ”luonnollisten” armolahjojen välille vaan pitää niitä kaikkia aivan yhtä keskeisinä seurakunnan elämälle. 1. Kor. 12 vertaa jokaista armolahjaa seurakuntaruumiin jäseneseen. Sellainen seurakunta toimii vajaasti tai ei ollenkaan, jolta puuttuu joitain jäseniä, jolta puuttuu joitain armolahjoja. Paavalin mukaan armolahjojen teologiassa ei ole kyse vain jotakin tiettyä aikaa koskevasta opetuksesta vaan universaalista Kristuksen ruumiin dynamiikasta, joka koskee kaikkia niitä aikoja, jolloin seurakunta on maan päällä. Vasta *paruusia*, Jeesuksen toinen tulemus, päättää seurakunnan ajan ja siten myös armolahjat. Paavalin mukaan seurakunnassa tulisi olla armolahjojen koko runsaus aina Kristuksen tulemiseen saakka (1. Kor. 1:7). Myös Joelin profetian mukaan armolahjat jatkuvat helluntaista aina viimeisiin aikoihin, lopun ajan merkkeihin asti, jolloin ”aurinko pimenee ja kuu värjäytyy vereen” (Joel 3:4, Ilm. 6:12).

Kaikkien armolahjojen, ihmeiden ja merkkien tarkoituksena tulee kuitenkin olla sama kuin Simeonin tapauksessa temppelessä: ne korottavat ja kirkastavat Jeesusta. Kun Simeon katsoi Jeesusta, hän ylisti: ”Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi, jonka olet kaikille kansoille valmistanut.” Armolahjat, ihmeet ja merkit toimivat oikein ja puhtaasti, kun ne kirkastavat Kristusta, Messiasta, joka tuli maailman valoksi meidän ihmisten ja meidän pelastuksemme tähden.

Mikko Satama
TM, DI, Helsinki

Oikea paasto

Jes. 58:1-9

Laskiaissunnuntai 14.2.

Aikakautemme ihminen ei pidä auktoriteeteista eikä itseensä kohdistetuista vaatimuksista. Helposti myös uskovina nielemme ajan hengen ja saatamme ajatella alitajuisesti, että Jumalakaan ei saa olla meille todellinen auktoriteetti tai ainakaan ei saisi vaatia ihmisiltä mitään. Jesajan kirjan opetus paastosta maalaa kuitenkin eteemme toisenlaisen kuvan: Jumala kuulee niiden rukoukset ja näkee niiden paaston, jotka noudattavat hänen tahtoaan ja tekevät oikein.

Kirkollisessa saarnassa olen kuullut hyvin usein antinomismia (Jumalan lain kumoamista). Siinä katsotaan Jumalan vaatimusten olevan kielteinen asia, josta armo meidät vapauttaisi. Lakia ei muka saisi julistaa, koska ihmiset tietävät sen luonnostaan tai kokisivat sen kielteisenä. Tämä on kuitenkin paitsi Raamatun ja Jeesuksen selvien ohjeiden vastaista myös hyvin lyhytnäköistä. Ilman lakia armo on väistämättä lupalappu jatkaa synnissä elämistä, vaikka kuinka seliteltäisiinkin, ettei se sitä tarkoittaisi. Ilman lain julistusta ihminen ei tule todelliseen synnintuntoon, ei ymmärrä koskaan olevansa kadotettu eikä voi tehdä parannusta synneistään. Vasta synnintunnon tilassa armo voi tuoda vapautuksen.

Antinomistisessa ilmapiirissä koetaan tyypillisesti kiusallisiksi myös uskovan vaellusta koskevat vaatimukset ja saatetaan kauhistua sellaista Raamatun opetusta, jossa rukousten kuuleminen ja oikea elämäntapa kytetään toisiinsa. Vaikka on toki totta, että Jumala kuulee rukouksemme Jeesuksen tähden, on silti selkeä julkisyhteisössä eläminen este rukousten kuulemiselle: ”Ei Herran käsi ole lyhyt pelastamaan eikä hänen korvansa kuuro kuulemaan. Ei, vaan teidän rikkomuksenne erottavat teidät Jumalastanne. Teidän syntinne ovat saaneet hänet kääntymään pois, niin ettei hän teitä kuule.” (Jes. 59:1-2.)

Jesajan kirjan 58. luvun tekstistä käy ilmi, että paaston tarkoitus on erityisesti Ju-

malan tahdon kyseleminen. Silloin kun elämässämme on suuria tienhaaroja tai taitekohtia, Jumala odottaa, että kysymme ensin hänen tahtoaan ja sitten vasta teemme omia päätöksiämme. Usein sorrumme siihen virheeseen, että ensin itse teemme suunnitelmia elämäämme varten ja sitten vain pyydämme niille Jumalan siunausta. Jumala odottaa meiltä toisenlaista toimintaa. Ensimmäinen on kysyttävä Jumalan tahtoa ja vasta sitten mietittävä inhimillisesti, miten tästä mennään eteenpäin. Raamatun opettama tapa Jumalan tahdon kyselemiseen on erityisesti paastorukous. Apostolien teossakin näemme Herran opetuslasten nimenomaan paastonneen ennen Paavalin ja Barnabaksen evankelistan tehtävään erottamista (13:1-3).

Paasto kuitenkin sotii 2000-luvun mukavuudenhaluisen länsimaisen ihmisen elämän orientaatiota vastaan, jossa mielihyvän määrällä mitataan monesti jonkin toiminnan kiinnostavuutta. Emme ole tottuneet kieltäytymään. Myös niissä kristillisissä piireissä, joissa paastosta ei ole opetettu eikä sitä ole harjoitettu, voidaan kokea outoudesta nousevaa vastustusta: kaikki, mikä ei ole ennalta tuttua vaan tulee uutena, on automaattisesti pahaa. Kristittyinä meidän tulisi kuitenkin omaksua se ajattelutapa, joka on Raamatussa. Jeesuksen opetuslapset eivät paastonneet hänen ollessaan maan päällä, mutta taivaaseen ottamisen jälkeen he paastosivat, ja tätä Jeesus myös odotti heiltä (Mark. 9:14-15).

Paasto on myös väline hengellisessä taistelussa ja sodankäynnissä. Kun opetuslapset ihmettelivät, miksi he eivät saaneet ajetuksi voimakasta riivaajajenkeä ulos riivatusta, Jeesus vastasi: ”Tätä lajia ei saa lähtemään ulos muulla kuin rukouksella ja paastolla” (Mark. 9:29). Opiskeluaikani sain huomata tämän puolen paaston vaikutuksista, kun teimme evankelointiaktioita opiskelijoiden suuriin ryppybileisiin. Me nimme kertomaan Jeesuksesta sinne, missä hänestä oltiin hyvin kaukana. Saimme kokea monenlaista hengellistä vastustusta, mutta kun taistelimme sinnikkäästi rukoillen, paastoten ja kilvoitellen niitä hengellisiä voimia vastaan, jotka ihmisiä sitoivat,

saimme vähitellen huomata Jumalan valtakunnan edistyvän toimintamme kautta, ja ihmisiä alkoi myös tulla uskon.

Paastoa ei tule nähdä kielteisesti, sillä se ei ole mikään Jumalan tapa kiristää ihmistä. Paasto on ennen kaikkea Jumalan meille antama mahdollisuus lähestyä häntä. Jesajan kirjan teksti osoittaa, että oikeaan paastoon tulee liittyä sekä rukous että oikea elämänyaellus. Olemme tottuneet rukoilemaan, mutta olemmeko tottuneet myös kilvoittelemaan? Tai jos olemme tottuneet kilvoittelemaan, olemmeko tottuneet myös paastomaan? Saako Jumala vaatia meiltä mitään? Mutta mikä siunaus ja lupaus sisältyvätkään oikeaan paastoon, johon yhdistyvät rukous ja kilvoitus: ”Silloin sinun valosi puhkeaa näkyviin kuin aamunkoi ja hetkessä sinun haavasi kasvavat umpeen. Vanhurskaus itse kulkee sinun edelläsi ja Herran kirkkaus seuraa suojanasi. Ja Herra vastaa, kun kutsut häntä, kun huudat apua, hän sanoo: ”Tässä minä olen.”” (Jes. 58:8–9.)

Mikko Satama

SRO-matkapalvelu

Matka Mongoliaan ja Pekingiin, alustava ajankohta 6.–18.6.2010. Matkan kesto puolitoista tai pari viikkoa. Tutustumme maahan ja kansaan, luontoon ja kulttuuriin, suomalaiseseen lähetys- ja kehitysyhteistyöhön sekä tapaamme suomalaisia lähetystyöntekijöitä. Matkan emäntä ja isäntä: **Seija & Raimo Mäkelä**. Järjestäjät: Suomen Raamattuopiston matkapalvelu, Evankelis-luterilainen Lähetysyhdistys Kylväjä, Kaukomatkatoimisto Olympia. Alustava hinta 3.380 € (sisältää täysihoidon, lento- ja turistiverot ja muut viranomaismaksut ja viisumit). Ennakkovaraus: paula.eskola@sro.fi, p. (09)5123 9157.

PERUSTIA

Aikakauskirja uskon ja ajattelun avuksi
36. vuosikerta

Ilmestyy:

kuudesti vuodessa

Julkaisijat:

Suomen Evankelis-luterilainen Opiskelijaja- ja Koululaislähetys ry (OPKO)
Suomen Raamattuopiston Säätiö (SROS)
Suomen teologinen instituutti ry (STI)

Vastaava päätoimittaja 2008–2010:

Raimo Mäkelä, raimo.makela@kotiportti.fi
050 910 9058

Toinen päätoimittaja 2008–2010:

Timo Eskola, timo.eskola@teolinst.fi, (09) 668 9550

Toimitussihteeri:

Paula Eskola, paula.eskola@sro.fi, (09) 5123 9157

Toimitus 2008–2010:

Jussi Miettinen, jussi.miettinen@opko.fi
Jukka Niemelä, jukka.niemela@sro.fi
Jukka Norvanto, jukka@norvanto.fi
Henrik Perret, henrik.perret@teolinst.fi
Niilo Räsänen, niilo.rasanen@sekl.fi
Matti Sartonon, matti.sartonon@kolumbus.fi
Aku Visala, aku.visala@helsinki.fi
Juha Vähäsarja, juha.vahasarja@sro.fi

Neuvottelukunta 2008–2010:

Puheenjohtaja: Jouko Talonen, Reijo Arkkila, Juha Auvinen, Leif Erikson, Ruth Franzén, Salli Hakala, Martti Haverinen, Teuvo Huhtinen, Markku Ihonen, Tapani Innanen, Harri Joensuu, Timo Junkkaala, Juha Koivulahti, Pekka Mäkipää, Lasse Nikkarikoski, Leif Nummela, Olavi Peltola, Keijo Rainerma, Erkki Ranta, Timo Rämä, Päivi Räsänen, Olli-Pekka Vainio

Toimituksen osoite:

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja:

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu:

PL 15, 02701 Kauniainen, (09)5123 9152/
Sirpa Mäkelä, sirpa.makela@sro.fi

Tilauhinnat 2010:

Opiskelijatilaukset 19 €/vuosi, kestotilaukset 25 €/vuosi, määräaikaistilaukset 30 €/vuosi, irtonumero 6 €

Ilmoitushinnat:

1/1 sivu: 232 mm (kork.) x 170 mm (lev.) 250 euroa
½ sivu: vaaka 98 mm (kork.) x 124 mm (lev.) 140 euroa, pysty 196 mm (kork.) x 60 mm (lev.) 140 euroa
muut: 0,80 eur/pmm, palstaleveys 60 mm

Hintoihin lisätään alv. (22%).

Ilmoitusten vastaanotto:

perusta@sro.fi, (09) 5123 9157

Aikakausslehtien liiton jäsen

ISSN 0355-7111

Forssan kirjapaino Oy, Forssa